

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . " 2:20
 za Nemčijo celoletno . . . " 28.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V opravi prejemov mesečno . . . 1:70
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 8.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostopna poltivrsta (1/2 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznavila, zabavila, osmrtnice itd.:
 enoslojna po 13 vin.
Poslano:
 enostopna poltivrsta po 30 vin.
 Izhaja vsak dan, izvzemati ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Recepti se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 pošne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
 bo n. ero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 148.

Današnja številka obsega 6 strani.

Balkanska vojska.

PRED BULAIRJEM SE ZOPET VRŠI BITKA.

Carigrad, 16. februarja. Trdi se, da se od jutra sem pri Bulairju bije ljuta bitka med Turki in Bulgari.

TURŠKO URADNO POROČILO O POLOŽAJU NA BOJIŠČU.

Carigrad, 16. februarja. Uradno poročilo o stanju vojske včeraj izvaja: V Odrinu je položaj trajno miren. Pred Bulairjem se ni nič izpremenilo. V čataldški črti utrjujejo naše prednje straže osvojene postojanke. Sovražnik, katerega so oddelki naše armade prepodili z gričev zahodno od Halfakója, je predvčerajšnjim ponoči z bajonetom napadel naše čete, ki so se hrabro branile in vrgle sovražnika nazaj.

Carigrad, 15. februarja. Zdi se, da so se Bulgari na črti Midia—Sinekli—Rodosto utrdili. Železnica je do kilometra 65, štiri kilometre od Čataldže, prosta.

TURŠKI IZKRCEVALNI POIZKUS SE JE ZOPET IZJALOVIL.

Sofia, 15. februarja. Turki so se med Rodostom in Šarköjem zopet poskušali izkrcati, a so bili vrženi nazaj. Sicer pa vlada na bojiščih mir. (S tem so vesti različnih listov o zavzetju Bulaira od strani Bulgarov dementirane.)

GRKI IZKRICALI VOJAŠTVO NA MALOAZIJSKI OBALI.

Carigrad, 15. februarja. Grki so v Aivaliku blizu Smyrne izkrcali 13.600 mož. Namen te operacije je, dati Turkom na maloazijski obali opravka, da ne morejo odpošiljati ojačenj na gallipolski polotok.

ENVER BEG RANJEN.

London, 15. februarja. »Daily News« poroča, da je bil Enver beg pri izkrcevalnem poizkusu pri Rodostu ranjen.

IZPRED ODRINA.

Belgrad, 15. februarja. »Pravda« poroča, da se je preteklo sredo začela pred Odrinom ob reki Tundži ljuta bitka. Bulgari so prodrli za 1500 metrov

k Tundži. Baje so vjeli radiotelegram Šukri paše, glasom katerega je v Odrinu le še za pet dni živeža. V Odrinu se vsak čas kaj užge, toda vsled mirne atmosfere se ogenj kmalu pogasi. Minareti so skoro vsi podrti.

Pariz, 16. februarja. Iz Sofije se poroča: Položaj bulgarske armade pred Odrinom je težaven. Po uradnih poročilih decimirajo nalezljive bolezni vojake. Glavni napad na Odrin, ki se dva dni pripravlja, se vedno odgoduje.

Sofija, 16. februarja. Glede na položaj tujcev v Odrinu se je sklenilo, da se omogoči konzvolum in tistim inozemcem, ki žele mesto zapustiti, možnost, da je zapuste, kakor hitro se predloži seznam inozemcev.

Carigrad, 15. februarja. Glede na predlog Bulgarov, da se dovoli, da smejo inozemci iz Odrina v Karagač, ki leži v bulgarski črti, tukajšnji informirani krogi naglašajo, da Porta iz vojaških razlogov ni voljna predlogu pritrčiti, da bi se inozemci k Bulgarom podali. Porta želi, da bi odpotovali inozemci v Carigrad in ostali na otomanskih tleh. Diplomatični krogi priznavajo upravičenost turškega stališča.

× × ×

SRBIJA BULGAROM NI POSLALA POMOČI.

Belgrad, 15. februarja. Od me ro d a j n e strani se izvaja, da Srbija ni poslala Bulgariji treh divizij v Tracijo, ampak le več oblegovalnih topov za obstrreljevanje Odrina. Srbija je le odredila dispozicijo čet v velikem stilu v od nje zasadenih krajih samih. Srbija pošlje Bulgariji vojaštva na pomoč le ako bo slednja to izrečno zahtevala in napravila za to tudi protikoncesijo. (?)

Sofija, 15. februarja. Tukajšnji srbski poslanik Spalajković je izjavil, da Srbija ni odposlala v Tracijo novih čet. Srbija pa od Bulgarije tudi ni zahtevala odstopitve nekakega teritorija. Vprašanje vojaške pomoči in vraščanje porazdelitve osvojenega teritorija, ki se reši šele po končani vojski, ni sta med seboj v zvezi. (S tem se zgorajšnje poročilo iz Belgrada deloma dementuje. Srbija pošlje Bulgariji vojaško pomoč, ako bo slednja za to zaprosila, brez ozira na vprašanje, komu naj Bitolj pripade.)

× × ×

TURČIJA ŽELI MIRU.

Carigrad, 16. februarja. »Jeune Turc« priporoča, naj se prično mirovna pogajanja.

Carigrad, 15. februarja. List »Ihham« je včeraj objavil članek, v katerem se izreka proti vojski in izjavlja, da je nepotrbeno nadaljevati vojsko in javno mnenje vara. List je radi tega članka vlada ustavila in zasleduje izdajatelja »Ihama«.

PREDLOG HAKKI PAŠE.

Pariz 16. februarja »Echo de Paris« poroča, da bo Hakki paša v Londonu sprožil sled. čb rešitev: Por'a odstori balkanskih zemlji in vse ozemlj. do Midij in Enosa Odrin pa ostane neodvisna mohamedanska občina. Ta predlog ni posebno praktičen pa ima na svoji strani več velesil.

Carigrad 15. februarja Govori se da je Porta danes poslala Hakki paši nove instrukcije.

REŠID PAŠA ODPOTOVAL IZ LONDONA.

London 15. februarja. Dos danji voditelj turške mirovne delegacije Rešid paša je iz Londona odpotoval ker ga bo nadomestoval Hakki paša ki te dni dosne v London. Rešid paša je namreč mladoturkom neljub.

× × ×

GRŠKA ZASTAVA NA KRETI.

Aene, 15. februarja. Potem ko je angleška križarka »Yarmouth« odstranila turško zastavo in zastave velesil z otoka se je v navzočnosti kreškega guvernerja in velikanske množice razobesila grška zastava.

Danci 15. februarja Dejstvo da je močivo angleške križarke same izvršilo akt ki pomenja priznanje grške suverenitete nad Kretom je dohaz zato da so se velesile vrhbinje same med seboj domenile. Vendar je rešitev tega čenca izmed balkanskih vprašani še pred obitvom miru vzbudilo tu nekako nevoljo.

× × ×

RUMUNSKO - BULGARSKO RAZMIRJE.

Sofia 15. februarja. Ghika in Sarafov sta 15. t. m. zopet konferirala. Navzoč je bil tudi dr. Danev. Iz dobro po-

učenega vira se izve, da Rumunija zahteva Silistrio in Balčik, Bulgarija pa teh mest pod nobenim pogojem ne odstopi. Bulgari obenem izjavljajo, da se eventualni okupaciji teh krajev od strani Rumunije ne bodo ustavljali, pač pa bi obračunali z Rumuni pozneje.

Sofija, 16. februarja. Na kompetentnih mestih se trdi, da je dr. Danev izročil rumunskemu delegatu princu Ghiki bulgarski protipredlog, ki sicer ne ustreza vsem rumunskim zahtevam a le nekoliko odnehava in izjavlja željo, da naj se pogajanja pospešijo. Pogajanja se bodo torej nadaljevala. Pričakujejo zdaj, kaj odgovori Rumunija. Če bi se glasil odgovor Rumunije neugodno, hoče Bulgarija pozvati velesile da posredujejo.

Pariz 16. februarja. Iz Sofije se poroča: Včeraj se je odposlal odgovor na zadnjo rumunsko noto. Odgovor je, kakor se zatrjuje spraviiv. Upajo, da se bodo še naprej pogajali.

RUSIJA IN RUMUNIJA.

Peterburg, 15. februarja. »Ruskoje Slovo« poroča, da odpotuje 16. t. m. v Bukarešt rusko odposlanstvo ki nosi s seboj visoka odlikovanja in darove za rumunske ministre.

× × ×

BOJ ZA SKADER.

Carigrad, 15. februarja. Tiskovni urad objavlja sledeči komunik: Dne 4. t. m. je napadlo 16.000 Črnogorcev, ki so z veliko topovi razpolagali, utrdbi Taraboš in Brdice. Turki so napad hrabro odbili. Črnogorci, ki so izgubili 6 topov in imeli 3000 ranjencev, so se morali umakniti. (To poročilo se je precej zakasnilo.)

ZAVZETJE BARDANJOLA.

Podgorica, 14. febr. Bitka, v kateri so Črnogorci zavzeli utrdbe Bardanjola, je bila ena najkrvavejših in najljutejših, kar jih je izvojevala armada kralja Nikole. Prve vesti podajajo le medlo sliko tragičnih dogodkov tega napada, ki je trajal dva dni in eno noč; grški in Črnogorci 11krat osvojili in zopet izgubili. Priplazil sem se prav do bojnega polja in podati morem naslednje eksaktne podatke: Črnogorska artiljerija je začela napad ob 8. uri zjutraj. Krog poldneva je

LISTEK.

Roža svetla.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

XXI. POGLAVJE.

V Jeruzalemu.

Godvin je vedel, da je ležal bolan, ni pa se zavedal drugega, kakor da se mu je dozdevalo, da mu sreže Masuda. Vsa preteklost mu je prišla iz spomina. Vedno je bila pri njem, oblečena v belo oblačilo, ga gledala z očmi po nemi neizrekljivega pokoja in ljubezni in opazil je tudi, da je imela okolo vrata tenko, rdečo črto, in se je čudil, odkod to.

Vedel je tudi, da je med boleznijo potoval; ob zori je slišal, kako so z velikim truščem podrti tabor, in čutil, kako so sužnji dvignili njegovo nosilnico, ki so ga nosili ure daleč po žgočem pesku; proti večeru se je velika vojska zopet utaborila.

Ko se je zdanilo, je Godvin odprl oči, da bi zrl na Masudo, a ni je bilo več; na njenem mestu pa je sedel Egbert, bivši nazaretski škof, ki mu je podal s snegom ohlajenega šerbeta. Da, ženska je bila odšla, pri njem pa je bil duhovnik.

»Kje pa sem?« je vprašal.

»Pred jeruzalemskim zidovjem sin moj, kot ujetnik v Saladinovem taborju.« se je glasil odgovor

»Kje pa je Masuda, ki je vse te dneve sedela pri meni?«

»V nebesih, kakor upam« je dejal škof »kajti bila je vrla ženska. Jaz sem sedel pri tebi.«

»Ne« je trdil Godvin trdovratno, »Masuda je bila«

»Potem je bil pa njen duh, kajti jaz sem jo izpovedal in molil ob njenem odprtem grobu — njen duh ki te je prišel iz nebes obiskat in se je zdaj vrnil nazaj, ko si ti zopet na zemlji.«

Tedaj se je Godvin spomnil na vse, kar se je zgodilo, in vzdihnil je ter zapal. Pozneje, ko je bolj okreval, mu je Egbert povedal celo zgodbo. Izvedel je, da so emirji ki so ga našli nezavestega ležati ob Masudinem truplu, od Saladina zahtevali, da naj ga usmrti. Sultan pa se je branil in poudarjal, da je ta Frank eden najvrljših vitezov, ki se je povrnil, da bi prejel kazen za greh, ki ga ni storil, in da ga ljubi kot prijatelja, dasi je kristjan.

Na ta način se je zgodilo, da je dobil škof Egbert naročilo, da mu streže, in mu reši življenje, če je mogoče. In ko so naposled odkorakali proti Jeruzalemu, so mu morali vojaki nositi nosilnico ter mu pripravili šotor. Kmalu nato se je začelo obleganje svetega mesta in na obeh straneh jih je veliko padlo.

»Ali pade?« je vprašal Godvin.

»Bojim se, da razen če mu pridejo svetniki na pomoč« odgovori Egbert.

»Bojim se, da pade«

»Ali ne bo Saladin usmiljeno ravnal?« vpraša Godvin.

»Zakaj bi usmiljeno ravnal, ko so odklonili njegove pogoje in mu kljubovali? Ne, prisegel je, da bo prav tako ravnal s kristjani, kakor Godfrid z mohamedani, ki jih je poklal na tisoče, ko je pred kakimi sto leti zavzel mesto. Zakaj bi jim prizanašal? Umreti morajo!« In vijoč roke je Egbert zapustil šotor.

Godvin pa je mirno ležal ter ugibal, kako se razreši ta uganka. V Jeruzalemu je bivala sultanova nečakinja Rozamunda, ki jo je gotovo hotel pred vsemi drugimi dobiti zopet v roke, ne le radi tega, ker je bila njegove krvi, ampak ker se je bal, da se potem ne uredi nič njegova prikažen glede nje, da se bo namreč po Rozamundi preprečilo veliko klanje. Pa če bi bil Jeruzalem rešen ali bi ne bilo tudi na tisoče in tisoče moslemskih in krščanskih življenj rešenih? O gotovo je bil tukaj odgovor in kak angelj ga je navdahnil s to mislijo; in Godvin je molil in prosil Boga, da bi mu dal moč in priloznost, da vdahne to misel v Saladinovo srce.

Še tisti dan se mu je ponudila ugodna prilika. Ko je tisti večer ležal dremajoč v svojem šotoru, je opazil sa-

mega sultana stati poleg njegove postelje. Poskusil je vstati, da bi ga pozdravil, Saladin pa mu je s prijaznim glasom velel, naj mirno počiva.

»Gospod Godvin« je rekel, »prihajam, da se pri tebi oprostim. Ko sem te poslal obiskat tisto mrtvo žensko, ki je preje'a pravično kazen za svoj zločin, sem zagrešil dejanje, ki je nevredno kralja. Ali srce mi je bilo razjarjeno proti njej in tebi.«

»Hvala ti, gospod, bil si vedno plemenit.« je odgovoril Godvin.

»Tako praviš ti. A jaz sem storil dejanje nasproti tebi in tvojim, ki o njih pač ne moreš reči, da bi bila plemenita.« je rekel Saladin. »Odpeljal sem tvojo sestričino od doma, kakor je bila njena mati odpeljana, vrnil slabo za slabo, kar je proti postavi; in v njenem lastnem gradu so ji moji služabniki umorili očeta in vama strica, ki je bil nekaj moj prijatelj. Pa vse te stvari sem izvršil, ker me je naganjala usoda — usoda nekkih sanj. Slišiš, Gospod Godvin, ali je resnična tista zgodba, ki jo pripovedujejo po taboru, da si imel pred bitko pri Hattinu prikažen in da si posvaril poveljnike Frankov, da naj se nikar ne vzdignejo proti meni?«

»Da, resnična je.« odgovori Godvin, in popisal mu je celo prikažen.

(Dalje.)

dal kralj Nikola prvi in drugi brigadi kneza Danila in tretji brigadi Gjuro Petroviča povelje za napad. Kot prva je navalila tretja brigada in prodrla prav do okopov utrdbe. Vojaki so pod silnim ognjem sovražnika kar cepali, toda povelje je bilo, da se raztrgajo vrste bodoče žice — za vsako ceno. Vojaki so ubogali in umirali. Prva brigada Vasojeviča, sestavljena iz andrijevaškega, kraljuškega in lijevarškega bataljona, in druga brigada sta morali preko silnega nasipa, ki so ga tvorila mrtva trupla padlih bratov, naprej. Krog šestih zvečer se je črnogorski pehoti po strašni borbi »na nož« posrežilo zavzeti vse nasipe, ki so jih napravili Turki v obrambo trdnjave, tudi najvišjega. Toda Turkom je bila noč dobrodošla zaveznica; črnogorski topovi, ki so se v presledkih oglašali, niso mnogo škodovali sovražnikom, ki je neprestano pošiljal ojačenja v linijo zadnje obrambe. Ko je zasvetila zora in se pojavil dan, je vladal nepopisen bojni metež. Zmaga je kolebala semintja med obema nasprotnikoma, ki sta se v obupnem boju merila na velikem okopu — prsi na prsih. Videti je bilo črnogorce, kako navaljujejo na Turke, jih upogibajo in neusmiljeno ubijajo. Tu je na povelje turškega častnika skočilo izza okopa na stotine Turkov, ki so se s peklensko ljutostjo vrgli na napadalce z ročnimi bombami. Ta nenadni protinapad je črnogorske bataljone zmedel in nastala je nevarnost, da bo moralo levo krilo tretje brigade bežati. Tedaj se na svojem belcu požene pred čete kraljev sorodnik Gjuro Petrovič ter zavpije: »Kdor ni črnogorec, naj beži!« Borba je zavihrala iznova in uro pozneje na to so bili Turki nagnani v beg tudi na tej strani utrdbe. To je bila draga zmaga kralja Nikole. Število ranjenih črnogorcev, ki so jih spravili v Grudo, na Cetinje in v Podgorico, znaša nad tisoč. Mrtvih je brez števila. Boreči se, so črnogorci gazili preko nakopičenih teles svojih mrtvih in ranjenih tovarišev. Zmaga je zato z veseljem pa tudi z žalostjo napolnila ves črnogorski narod.

ALBANCI V SKADRU.

Cetinje, 15. februarja. V Skadru se je nabralo veliko število Arnavtov, bodisi takoj začetkom vojne, bodisi da so izdajsko pobegnili tja iz črnogorskih vojnih vrst. Ti roparski življi so črnogorski vojni na zavraten način prizadeli mnogo žrtev ter se sploh nasproti črnogorcem obnašali tako, da sami dobro vedo, kaj jih čaka, kadar črnogorci zavzamejo mesto. Zato bodo Arnavtje vse poskusili, da se Skader obdrži, v skrajnem slučaju pa bodo za to, da posadka izpade in se v obupnem boju pretolče skozi obroč oblegovalcev. Po vsem soditi, bo skaderska posadka to zadnje sredstvo gotovo poizkusila. Istotako gotovo pa je — po sodbi poučenih krogov — da ji bo ta poskus uspel, po krvavi in žrtev polni borbi seveda. Črnogorska vojska je maloštevilna, pri tem pa razpostajena na obširni operacijski fronti; njen kordon je torej redek in ne bo mogel ustaviti turškega navala. Toda to turški izpadnikom ne bo prineslo rešitve. Za beg jim bo odprt le pot med Bušatom in Mjestom proti Lješju. Tu pa jih sprejme srbska vojska s svojih utrjenih postojank.

ALBANSKE BANDE.

Belgrad, 15. februarja. Diplomatični krogi so informirani, da je provizorična albanska vlada organizirala številne albanske bande po 200—300 mož, ki so brez dvoma s tujim denarjem izborna oborožene in oblečene, da nadlegujejo srbsko okupacijsko armado. Prve albanske bande so se pojavile v Džakovem in peškem okraju ter v Ljumi, pa tudi okoli Ohrida in Bitolja. Iz Skoplja so Srbi odposlali v Bitolj 8000 mož proti albanskim bandam.

KONFERENCA POSLANIKOV.

London, 15. februarja. »Reuter« poroča, da se je poslaniška konferenca, ki je zborovala pretekli petek, pečala z zadnjim predlogom Turčije glede na nadaljevanje mirovnih pogajanj. (Konferenca se torej ni bavila, kakor se je splošno pričakovalo, z vprašanjem omejitve Albanije.)

NEMŠKI VLADNI LIST O POLOŽAJU. — NEMČIJA ZA MIRNO REŠITEV ALBANSKEGA VPRAŠANJA.

Berlin, 16. februarja. »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše v svojem tedenskem pregledu: Minuli teden se na bojišču v Traciji vojska še ni odločila. Tudi nova obvestila turških dostojanstvenikov niso velevlastem nudila priložnosti, da bi se mogle za-

vzeti za to, naj vojujoče se države odlože orožje. Veselje so pa pripravljene, da posredujejo, če bo le prilika za to dana. Veselje tudi glede na želje Rumunije nasproti Bolgariji resno posredujejo, da se pogajanja ne prekinejo. **Težkoče glede na določitev albanskih mej evropsko časopisje precejnjuje.** Res je, da se o marsikaterih točkah Evropa še ni zedinila, dela se pa z upom na uspeh na to, da se interesi vzravnavajo. Namenoma razširjanjem poročilom, da je misija princa Hohenloha v Peterburgu svoj namen zgrešila, ne moremo pritruditi, marveč sodimo, da bo političen stik med cesarjem Franc Jožefom in carom Nikolajem olajševalno vplival na rešitev podrobnih balkanskih vprašanj.

VPRAŠANJE SKADRA.

London, 15. februarja. »Times« poročajo, da ruski poslanik v Londonu pl. Benckendorff nima še nobenega poblastila, da bi privolil v to, da se Skader prizna bodoči Albaniji. Rusija vztraja na tem, naj Skader pripade Črnogori, ravnotako Anglija in Francija. Rusija je postavila za princip, da imajo Albaniji pripasti le oni kraji, kjer prebiva 100% Albancev.

Rim, 16. februarja. »Giornale d'Italia« poroča iz Londona: Črnogorski delegat v Londonu, posl. Vojnovič, je izjavil poročevalcu »Giornale d'Italia«, da zahteva Črnogorci brezpogojno Skader in da jo v tej zahtevi podpira Rusija.

Berlin, 16. februarja. »Vossischer Zeitung« poročajo z Dunaja: Pri večerajšnjem posvetovanju poslanikov bi se bili morali posvetovati o mejah Albanije, a so to točko odstranili z dnevnega reda, ker je Rusija popolnoma odklanjala avstro-ogrski predlog.

HOHENLOHEJEVA MISIJA.

Pariz, 15. februarja. »Temps« poroča, da je nek ruski diplomat glede rezultata Hohenlohejeve misije izjavil: »Čuli smo besede, dejanj pa ne vidimo. Dokler bo Avstro-Ogrska mnenja, da mora vzdrževati svoje vojaške priprave, tako dolgo ostanemo v previdni rezervi.«

VOJNI HUJSKAČI ZOPET NA DELU.

Dunaj, 16. februarja. »Reichspost« je začela gonjo zoper londonsko poslaniško konferenco, češ, da ni še nobenega vprašanja rešila. »Reichspost« je mnenja, da bi bila naloga poslaniške reunije v Londonu ta, da albansko vprašanje reši v zmislu zahtev grofa Berchtolda.

RUSKE PRIPRAVE.

Dunaj, 15. februarja. »Reichspost« poroča iz Krakova, da je ruska vojaška oblast 10. t. m. izvršila veliko rekvizicijo živih in krmil na Ruskem Poljskem. Ob meji proti Avstriji je baje dislociranih 5 armadnih zborov. Poveljstvo bo baje prevzel poveljnik vilnskega zboru general Rennenkampf.

USODA TURŠKE BOJNE LADJE.

Sofija, 16. februarja. »Agence Télégraphique Bulgare« poroča: Turška oklopna križarica »Assar-i-Tewfik«, ki je ščitila poizkušeno izkrcavanje turških čet pri Podimi ob obrežju Črnega morja, je zadela predvečerašnjim na od Bugarov položaj. Križarica je resno poškodovana. Neki oddelek za polaganje min in ena obrežna baterija sta popolnoma uničili turško vojno ladjo, ki se je potopila. Bulgarska artiljerija je dva kilometra južno od Šarkoija streljala na neko turško transportno ladjo in jo potopila.

TURŠKE GROZOVITOSTI.

Carigrad, 15. februarja. Po poročilih okumenskega patriarhata so dne 8. t. m. vdrle neradne turške čete v vas Ikonomio ob obrežju Marmarskega morja, kjer so umorile pred vsem grškega duhovnika, nato pa skoraj vse moške, le nekaj se jih je rešilo. Žene in otroci so bežali v sosedno vas Xastero. Pozneje došle redne turške čete so rešile žene in otroke in jih odvedle na ukaz vlade v Ismid. Patriarhat naproša poslanike, naj nastopijo pri Porti za to, da se grozodejstva končajo in naj grških otrok ne puste v Ismidu, marveč da jih v Carigrad odpeljejo. Patriarhat tudi poroča, da so ne vse grške vasi ob Marmarskem morju požgane.

TURŠKA VLADA PROTI BULGAROM, GRKOM IN SRBOM.

Carigrad, 16. februarja. Do sedaj so pregnali tri bulgarske državljane v Konijo, 60 grških državljanov pa iz-

gnali. Zaprli in pregnali so pa več sto Srbov in Grkov, otomanskih državljanov. Listi poročajo, da namerava Porta izgnati iz Gallipolija in iz Dardanel vse grške državljane.

SRBSKI VLADNI LIST ZA BALKANSKO ZVEZO.

Belgrad, 15. februarja. »Smouprav« registrira z zadovoljstvom članek »Fremdenblatta«, ki se je postavil na stališče »Balkan balkanskim narodom« in izvaja dalje; da je prva dolžnost balkanskih držav, da tudi za bodočnost ostanejo med seboj složne v močni zvezi.

VENZELOS O SOLIDARNOSTI BALSKE ZVEZE.

Atena, 16. februarja. »Agence d'Athènes« poroča: Ministrski predsednik Venzelos je nasproti zastopnikom časopisja izjavil: Turška vlada hoče iz gotovih objav dela atenskega časopisja, ki je napadalo grško vlado in deloma tudi zaveznike, sklepati, da so se vezi med zavezniki zrahljale. Lahko izjavim, da je solidarnost zveznih držav proti skupnemu sovražniku ravno tako trdna kakor prvi dan voje in da so vsi zavezniki pripravljene, da vse čete s katerimi razpolagajo, združijo na točkah, kjer bi bila potrebna koncentracija.

FRANCIJA PROTI TURČIJI.

Berlin, 15. februarja. »Berliner Tageblatt« poroča, da je francoska vlada pretekli terek protestirala proti temu, ker je neki pariški konzorcij hotel Turčiji posoditi pol milijona turških lir.

SANITETNA AKCIJA ITALIJE V ALBANIJU.

Solon, 16. februarja. Italijanska bolniška ladja »Regina Margherita«, ki so jo Italijani dali Srbiji za prevoz ranjencev na razpolago, je večeraj pripeljala iz Drača 766 ranjenih in obolelih srbskih vojakov, med katerimi jih je 6 med vožnjo umrlo. Rane in bolnike prepeljejo po železnici iz Soluna v Srbijo.

Pogreb poslanca Schuhmeierja.

(Od našega dunajskega poročevalca.)

Dunaj, 16. februarja.

Pogreb poslanca Schuhmeierja se je vršil danes med velikansko udeležbo. Število udeležencev se cení nad pol milijona ljudstva.

Venci so se iz Delavskega doma v Ottakringu, kjer je Schuhmeierjevo truplo ležalo na mrtvaškem odru, okoli popoldne položili na 18 vozov. Ostele so v sprevodu nosili. Vseh vencev je bilo okoli 1200 do 1500. Ginljivo je bilo slovo Schuhmeierjeve rodbine.

Od prezidija poslanske zbornice so bili navzoči dr. Sylvester, Ceßmann in Pernerstorfer, veliko število poslancev, v imenu župana magistratni ravnatelj Appel, več članov socialdemokratske stranke v Nemčiji, deželnozborni poslanci in drugi.

Preden so truplo položili na šestorovprežni gala-voz, sta se poslovila v govoru od njega poslanec Sever in delavec Wolf. Kor pozavn je zatrobil žalni marš iz »Götterdämmerung«.

Za vczom so se uvrstili državni in deželni poslanci, občinski svetniki, deputacije železničarjev, tramvajskih sprevodnikov, finančnikov, gasilcev, mestnih službenec (vsi v uniformah), druge delavske deputacije, vsi člani z rdečim nagljem v gumbnici in podobno Schuhmeierjevo z rdečim trakcem. Ob strani sprevoda so stali 15—20kratni špalirji, vrste sprevoda samega pa so štele 20 mož vsaka. Ob štirih je dospel sprevod na ottakringško pokopališče.

Grob je daroval občinski svet in leži blizu groba »žrtev 17. septembra 1911«. Na pokopališču je vzdrževalo red 1500 rediteljev.

Govorili so na grobu dr. Ellenbogen, Beer, zastopnika nemške socialne demokracije, poslanca nemškega državnega zbora Scheidemann in Fischer, zastopnik centralističnih čeških socialnih demokratov Stein, okrajni predstojnik Leopoldovega mestnega dela Blasel, v imenu slovenskih socialistov Etbin Kristan, občinski svetnik Reumann in poljski socialist dr. Diamand.

Nato se je med petjem Flemmingovega »Grobnege speva« krsta spustila v zemljo. Red je vsega skupaj cel čas vzdrževalo 24 tisoč strankinih rediteljev. Red se ni nikjer niti najmanj motil.

Kupujte le vžigalice: V korist obmejnim Slovincem!

Dnevne novice.

+ Iz seje kranjskega deželnege zbora. Za restavriranje zgodovinsko znamenite cerkvice sv. Nikolaja pri Žužemberku se nakaže centralni komisiji za varstvo umetniških spomenikov za dovoljena podpora 600 kron. — Za asistenta na ginekološkem in porodniškem oddelku deželne bolnišnice v Ljubljani se imenuje dr. Fran Primšar. — Vpokoji se paznik deželne prisilne delavnice Matija Grcup. — Za deželnega živnozdravnika v Žužemberku se imenuje Ivan Vandot. — Dramatičnemu društvu v Ljubljani se prepusti deželno gledališče za dobo dveh let pod sledečimi pogoji: 1. V veljavi ostanejo vsi pogoji, pod katerimi se je oddalo gledališče v sedanjih sezoni dramatičnemu društvu. Zlasti tudi posebni pogoji za kinematografske predstave. 2. Deželni odbor si pridržuje pravico, razpolagati posamezne dneve z deželnim gledališčem, in sicer za neomejeno število dni. 3. Dramatično društvo ima določiti osebo, ki je odgovorna za vodstvo gledališča. Deželni odbor si pridržuje pravico potrditve odnosno odklonitve te osebe. — Poljedelsko ministrstvo je naznanilo, da je državni melioracijski sklad za leto 1913 že preobremenjen. Zato priporoča deželnemu odboru, da naj v tem zasedanju deželnege zbora ne preloži zakonskih načrtov za melioracije, ker vlada ne bi bila v položaju jih predložiti v Najvišje potrditve. Deželni odbor sklene, da melioracijske akcije, ki so dozorele za zakonito ureditev, predloži deželnemu zboru, kateremu izroči tudi gori omenjeni vladni dopis. — V cestni odbor koštanjeviški se imenuje zastopnikom deželnege odbora Josip Granec, posestnik na Vinjem vrhu, občina Sv. Križ, in Josip Heimbring, posestnik v Ponikvah, občina Velika Dolina. — V deželni planinski svet se imenujeta za člana dr. Evgen Lampe, deželni odbornik v Ljubljani, in Franc Demšar, državni in deželni poslanec na Češnjici, za namestnika pa Jakob Jan, župan in posestnik v Gorjah, in Ivan Zabret, deželni poslanec in posestnik v Boboviku.

+ Shod J. S. Z. se je vršil večeraj zjutraj v Kranju. Bil je dobro obiskan zlasti od mlinarskih pomočnikov. Na shodu, na katerem sta govorila prof. Marinko in dr. Zajec, se je osnovala nova skupina, h kateri je pristopilo lepo število članov.

+ J. S. Z. skupina Vič—Glince občni zbor se je vršil v nedeljo, dne 16. t. m. Na občnem zboru sta govorila g. Avguštin Čampa in Moškerc.

+ J. S. Z. skupina Tržič je imela občni zbor dne 16. t. m. Na občnem zboru je govoril urednik Kerhne.

+ Novi dunajski nadškof. Kakor poročajo, ima največ izgleda, da postane dunajski nadškof litomeriški škof dr. Gross.

+ Shod v Polhovem Gradcu. Večera se je vršil v Polhovem Gradcu političen shod, na katerem sta govorila poslanec Gostinčar in g. Stanovnik. Poslanec Gostinčar je govoril o raznih davčnih predlogih, ki so sedaj v razpravi v državni zbornici. Dalje o vojnih zakonih in raznih drugih stvareh. Shod je bil zelo dobro obiskan.

+ Sodba Aleksandra Velikega o Nemcih. V znanem zgodovinskem delu »Quinta Curtija Rufa« se nahaja mesto, kjer se popisujejo boji Aleksandra Velikega v Makedoniji in Iliriji. Pri tej priliki so poslali Germani k velikemu makedonskemu kralju odposlanstvo. Pri tej priliki so ti poslanci tako prešno govorili, da je Aleksander izrazil sodbo: »Germanos arrogantis esse« — »Germani so arogantni«. Aleksander Veliki se, kakor znano, ni zmotil.

— Stavka v Vevčah končana. Stavka v Vevčah je končana. Danes zjutraj je stopilo delavstvo na delo. Pogajanja med delavstvom in tovarno je posredovalo zadnji teden z vñemo okrajno glavarstvo, delavstvo je bilo zastopano po županu Dimniku in delavskem odboru. V četrtek se je vršil shod delavcev, na katerem je poročal načelnik J. S. Z. dr. Zajec o pogojih, katere je sporočila tovarna štrajkarskemu odboru. Tovarna je zagotovila, da se delavstvo sprejme v celoti na delo, izvzemši dveh, da se delo prične v polnem obsegu, dalje je zagotovila, da bo delila tovarna podpore iste meri kakor doslej, oddajala premog po istih cenah kakor doslej in da ne bo vsled štrajka nikogar klicala na odgovor. Shod je sklenil soglasno, da se v principu sprejmejo ti pogoji kot podlaga za nadaljna pogajanja ter pooblastil župana Dimnika in štrajkarski odbor, da stavijo še zahtevo, da sprejme tovarna na stanovanje prejšnje delavce in da tovarna vse pogoje protokolarčno ugotovi. Naročilo shoda je štrajkarski odbor izvršil. Pri okrajnem glavarstvu se je sestavil zapisnik, kjer so se ugotovili pogoji, podpisali so zapisnik župan Dimnik in štrajkarski odbor, dalje ravnatelj tovarne ter vodja pisarne ter okrajni glavar. Večera po-

poldne je bil napovedan shod delavstva v Vevčah, katerega so se udeležili delavci v ogromnem številu. Shod je otvoril dr. Zajec kot načelnik J. S. Z. ter poročal o uspehu zadnjih pogajanj. V svojem govoru je dr. Zajec podal pregled o vzrokih štrajka, navajal, kako je hotela tovarna z najgršimi sredstvi ugnati delavstvo ter je v popolno odvisnost spraviti. Ali na vse zadnje je izprevidela, da junaštvu vevškega delavstva ni kos in je odnehala od svojega nerazumljivo krutega stališča. Morala se je udati in ugoditi skoro v vsem, kar je vas pognalo v stavko. Ako sklenete mir, je mir po teh pogojih častno sklenjen. Prepričan sem, da bo tovarna držala svoje zagotovilo! Nerazumljivo bi mi bilo, da bi ravnatelj prelomil besedo, ki jo je dal delavstvu vpricho okrajnega glavarja! Nato je bilo tajno glasovanje. Delavstvo je z ogromno večino sklenilo, da gre v ponedeljek zjutraj na delo. Za pogoje se je izreklo 324 delavcev, proti je glasovalo le 44 delavcev. Tako je končana vevška stavka s častno zmago štrajkujočega delavstva, ki je s svojim junaškim bojem dokazalo, da hoče z vso odločnostjo varovati svoje pravice in da se ne pusti metati iz tovarne v revščino, ako je delavstvo svoje najboljše moči žrtvovalo tovarni.

— **Šmarne gora v ognju.** Del gozda na Šmarni gori, ki leži proti St. Vidu, je pričel danes zjutraj goreti. Opoldne je gorel gozd od srede do vrha. Baje so otroci zažgali drugi del Šmarne gore, vulgo Gorjančev hrib, ki gori z veliko silo, da je že veliko ha uničenih. Cela vas Tacen deluje pri gašenju.

— **Gozdni požar v Iški.** V nedeljo, dne 9. t. m. okoli dveh popoldne je izbruhnili na vzhodnem pobočju po svojih prirodnih krasotah široko znane gorske zajede »Iška« nedaleč od »Vrbice« požar, ki se je v kratkem razširil po površini skoro dveh in pol hektarov gozda. Požar je uničil skoro vse drevje, ki je stalo na tem prostoru, vsled česar bode treba vse na novo obsaditi. Poškodovani gozd je last graščine Turjak, katero zadene s tem zelo občutna škoda. Ta gozd ima namreč značaj varstvenega gozda in se je po dolgi neuspehi v teku dolgi let vzgojil. Požar so zanetili najbrže hribolazci, ki so prišli nekako ob času požara v vas Krvavo peč ob Robu. Ker so nekateri gospodje od one družbe poznani, se bode dognala istinitost tega domnevanja pred pristojno oblastjo. Ob tej priliki je treba zopet opozoriti hribolazce posameznike, posebno pa društva, naj uplívajo na svoje člane, da bodo po svojih izletih, po strmih, z visoko suho travo prepreženih pobočjih s solnčno lego, ravno sedaj proti spomladi, s porabo ognja kar najbolj mogoče previdni. Malenkostna neprevidnost utegne imeti nedolgoledne posledice; marsikak uspeh dolgoletnega dela se vsled lahkomišelnosti posameznika uniči. Nikdo ne odreka v tesnobi med mestnim zidovjem živečemu človeku vžitka, ki ga nudi narava posebno v svoji divji krasoti; nasprotno pa pričakuje bodisi kmetovalec ali gozdar, da se izletniki skrbno varujejo poškodovati njihovih s težkimi žrtvami po mnogem trudu komaj uspešnih nasadov. Ljudje, ki v tem oziru brezvestno ravna, dosežejo s svojim postopanjem poleg zaslužene kazni še nadalje, da se gozdarji in kmetovalci hribolazce boje kot prvih zemlje-kulturnih škodljivcev. Taki ljudje so krivi, da se morajo za hribolazce zapirati tako krasni kraji kakor je Iška. Gozdno oskrbništvu turjaške graščine, je z ozirom na opisani slučaj odredilo, da se nadalje dovoli izletnikom poset Iške le, če so se isti priglasili prej pri graščinskih varstvenih organih. Sicer pa ostane vstop na graščinska posestva v Iški strogo prepovedan.

— **V kranjskem političnem okraju** se bodo vršili vojaški nabori dne 10. marca za sodni okraj tržiški, in sicer v Trziču ob 9. uri popoldne za občino Trzič, ob pol 10. uri za občino Križe, ob pol 11. uri pa za občino Sv. Katarina in Sv. Ana. Dne 11. marca bodo vojaški nabori v Kranju, in sicer ob 8. uri za občino Šenčur, ob pol devetih za občino Cerklje, ob 9. uri za občino Hrastje in Voglje, ob pol 10. uri za občino Predvor in ob 10. uri za občino Smednik. — Dne 12. marca 1913 se nadaljuje vojaški nabor v Kranju za občino Kranj ob 8. uri, za občino Predoslje ob pol 9. uri, za občino Stražišče ob 9. uri, za Naklo ob pol 10. uri in za občino Mavčiče in Sv. Jošt ob 10. uri. — Dne 14. marca t. l. se vrši nabor v Škofji Loki, in sicer ob 8. uri za mestno občino Škofja Loka, ob pol 9. uri za občino Stara Loka, ob 9. uri za občino Poljane in Javorje, ob pol 10. uri za občino Trato in ob 10. uri za občino Oselico. Drugi dan, to je dne 15. marca se bode vršil vojaški nabor v Škofji Loki ob 8. uri

za občino Zminec in Sora, ob pol 9. uri za občino Selca, ob 10. uri za občino Zeleniki in ob pol 11. uri za občino Sorica. Stavodolžni mladeniči naj pridejo k naboru umiti in snažni po vsem telesu, morajo biti povsem trezni ter ne smejo vpiti in razgrajati, inace bodo strogo kaznovani. Ukazom svojih županov se morajo pokoriti, sicer imajo slednji pravico, da pripeljejo nabornike skupno pred naborno komisijo.

— **Odlikovanje.** Orožniškemu okr. stražmojstru Jožefu Jurca je bil v nedeljo pripet srebrni zaslužni križec s krono. Slavnost se je prav lepo izvršila. K deseti sveti maši je slavljenca spremila mestna godba, mnogo stanovskih tovarišev in požarna bramba. Po cerkvenem opravilu mu je pa orožniški nadporočnik Wahlkampff v telovadnici meščanske šole pripel odlikovanje ter v lepem govoru slavil zasluge odlikovanca. Slavnosti se je udeležilo precej ljudstva.

— **Iz Vipave 15. februarja 1913.** »S. Narod« v št. 35. je pretekli teden brez povišja napadel g. župana Uršiča kot načelnika zadrudne mlekarne v St. Vidu pri Vipavi. Dopisnik, ki je iskati v Ljubljani, ne pa v Trstu, je vrget med svet vest, ki nima ne mesa ne mozga in se je še tukajšnjim liberalcem zdela preneumna. Gospodu Uršiču se pač ne sme očitati drugega nego to, da je jako natančen, včasih še tako natančen, da gospodom kakor je dopisnik »Sl. Narod«, ni všeč. Ako bi bila vest »Slov. Naroda« resnična, potem bi pač Mlekarstva zveza v Ljubljani, kateri je poslovanje in mleko mlekarne v St. Vidu dobro znano, ne iskala z isto kupčijskih zvez.

— **Črni vrh nad Idrijo.** V Mrzlem legu je 12. t. m. umrl posestnik Janez Petrovič, brat v mladih letih umrlega župnika Petroviča. Bil je blag mož, zvest v katoliškem mišljenju. Trije njegovi sinovi služijo sedaj cesarju ob meji države, katerih najstarejši je mornariški učitelj v Šibeniku. Rodbini naše iskreno sožalje!

— **O razpradi Tomaž Pavšlarjevih posestev v Kranju.** Od c. kr. okrajnega sodišča v Kranju izvemo, da so bili vsi upori, katere je vložil Tomo Pavšlarjev zastopnik, dr. Otto Valentšagg v Ljubljani, zavrženi. Ker se je tudi predlog na odložitve dražbe zavrnil, je Pavšlarjev zastopnik vložil rekurz, ki pa še ni rešen. Vsa zadeva bo torej za nekaj časa počivala.

— **Občina Šenčur pri Kranju se razdeli v dve občini.** Našim čitateljem bo znano, da je deželni zbor Kranjski sprejel predlogo, po kateri se občina Velesovo odcepi od šenčurske občine in ustanovi kot samostojna občina. Bili so namreč med tema dvema občinama večni prepiri zgolj lokalne, gospodarske vsebine. Cesar je ta zakon potrdil. Sedaj je deželna vlada razpustila sedanji občinski odbor šenčurski in postavila do tega časa, da se izvolita nova občinska odbora, gerenta, dosedanjega šenčurskega župana, g. Ivana Blagneta, p. d. Martujaka. Kot svetovalci so mu pridržani posestniki: Jožef Stružnik iz Tupalič, Mihael Štempihar iz Olševka, Iv. Gerkman iz Velesovega in Janez Jereb s Praprotno Police.

— **Smrtna kosa.** Iz Radovljice se nam poroča: Dne 16. februarja t. l. je umrl v Radovljici v visoki starosti 82 letni hišni posestnik in privatni geometer gospod Teodor Sittig. Pokojni je il rodom Moravan, pa je veliko let živel v Radovljici. Po veri je bil evangelijskega veroizpovedovanja.

— **Razstava hrvatskega umetnika.** G. Marko Rašica, akademski slikar, je razstavil svoja dela v reprezentativni palači v Pragi. Dela bodo razstavljena od 16. do 28. februarja.

— **Sejmi na Studencu pri Krškem.** Zupanstvo na Studencu naznanja, da so letni sejmi, ki so se doslej obdrževali v vasi Rovišče, z odlokom c. kr. deželne vlade, prenešeni v vas Studence. Ti sejmi za goved, konje in svinje bodo dne 31. marca, 16. maja in 8. avgusta vsakega leta.

— **Ustrelil se je v Varaždinu** 23 let stari uradnik hrvaške poljedelske banke Milan Puchly, sin civilnega geometra. Nedavno mu je umrla zaročnica, kar je mladega moža tako potrla, da se je ustrelil.

— **Poročil se je mestni blagajnik** Novem mestu g. Fran Perdan z gđcno. Regino Franz iz Metlike.

— **Požar.** V Leskovcu pri Krškem je v soboto, dne 15. t. m. proti večeru izbruhnili ogenj pri posestniku Žičkarju, ki je vpepelil vsa gospodarska poslopja. Škoda je precejšnja, a posestnik je zavarovan le za malo svoto.

— **O ta pijača.** Neki Kirin, doma iz Teršlavca pri Leskovcu, je popival po raznih gostilnih v Krškem. V soboto zvečer mu je v neki gostilni naenkrat

postalo slabo, zavlekel se je v hlev, kjer je po kratkem času umrl.

— **Na spreheđu je nagloma umrla** v Idriji 84 let stara Ana Štrukelj. Zadelo jo je srčna kap.

— **Nevarna poškodba.** V deželno bolnišnico so pripeljali iz Horjula 19letnega fanta Antona Jaklja, katerega je Anton Potrebuješ trikrat z nožem v glavo sunil in nevarno ranil.

Ljubljanske novice.

Ij Polanjko izsleden na nizozemskem parniku »Vaderland«. — Radi aretacije vse ukrenjeno. Kakor smo že poročali, je književodja pri »Zadružni zvezi« Ivan Polanjko 3. t. m. dvignil z nakazilom na zadrudno ime 40.000 K in s svojo ženo pobegnili. Polanjko je goljufijo zelo premeteno izpeljal in je to imel v načrtu že dalje časa, kar se sodi iz tega, da je že dne 10. decembra vzel pri magistratu zase in za svojo ženo potni list za inozemstvo. — Predno je dvignil drugič denar — kakor znano, dvignil je že dne 25. januarja 40.000 kron pri »Jadranski banki«, a jih je zopet vložil nazaj — je vzel tri dni dopusta in pripovedoval pri vzgojiteljnih svoje žene, da bodeta šla nekoliko proti Balkanu. Ko je potekel dopust in bi imel dne dne 6. t. mes. nastopiti službo, pa ga ni bilo, se je zdelo vodstvu to sumljivo in pri preiskavi zadeve prišlo na goljufijo. Ko je bila še istega dne okoli 5. ure popoldne podana pri ljubljanski mestni policiji ovadba, je ta takoj začela z najobširnejšo akcijo. Najprvo se je brzojavim potom obrnila na vsa tu- in inozemska oblastva, zlasti pomorska obrežna, nato je začela pa pismeno akcijo. Nič manj kakor 2000 tiralce se je poslalo na policijska oblastva raznih držav in na avstrijske konzulate itd., kar je imelo, kakor bomo videli pozneje, res zaželjen uspeh. Ker je imel od pobege do ovadbe Polanjko tri dni časa, je bilo zasledovanje vsled tega zelo otežkočeno. Do večerj zvečer trajajoče potire so dognale sledeče: Ko je Polanjko denar imel v rokah, si je nabavil belo potno košaro, v katero si je poskrbel za pot vse potrebno in jo dal po postreščku E. peljati na južni kolodvor, od koder se je dne 3. t. m., t. j. v ponedeljek ob 12. uri ponoči, odpeljal z ženo v II. razredu z brzovlakom na Dunaj. Dognalo se je, da ima pletenica, katero je oddal kot prtljago, št. 302, in da tehta 58 kg, kar se je brzojavilo c. kr. dunajskemu policijskemu ravnateljstvu. Leto je dognalo, da sta bila na Dunaju v torek na pustan dan, zvečer sta pa najela avtomobil, na katerega sta naložila na južnem kolodvoru košaro, katero sta pustila v garderobi po dnevi, ter se odpeljala na zapadni kolodvor. Pri tem je Polanjko vi ženi spodrsnil jeziček in je vprašala šoferja, ako ju še pravočasno pripelje do vlaka, ki gre v Linc ob 8. uri 40 minut zvečer. Tudi postreščka je tu vprašala, bržkone da bi zmešala sled. Nato sta se dne 5. t. m. dopoldne pojavila na kolodvoru v Ulmu, kjer ju je, to se pravi Polanjkota samega, žene ni bilo zraven, železniški uslužbenec Blessing, ki je imel opraviti z usodno 58 kg težko pletenico, po sliki, ki se je bila poslala za njima, dobro spoznal. Polanjko je imel, ko je izročil uslužbencu pletenico, dva vožna listika za brzovlak, s katerima sta se še istega dne ob 10. uri 48 minut dopoldne odpeljala v Stuttgart. Tam sta bila do 8. t. m. in bi se bila že preje kje vkrcala, a sta imela smolo. Oba sta bila bolna in obolelih oseb ne sprejme noben parnik. Zato sta se v Stuttgartu hodila k nekemu zdravniku zdraviti in ko sta okrevala, je Polanjko naložil v neki banki 4000 kron, katere je že mestni policijski urad v Stuttgartu zaplenil in sta se odpeljala proti Hamburgu, kamor sta prišla dne 12. t. m. Od tam sta se napotila v Dover in se dne 16. t. m., t. j. večerj vkrcala na parnik parobrodne družbe »Red Star Line« v Antwerpnu »Vaderland«, ki pride dne 26. t. m. v New York, kjer so o njunem prihodu bili že obveščeni in svrho primerno prijaznega sprejema. Kakor je razvidno, jima je bila policija vedno za petami, in je, da že nista v Evropi prišla v roko pravice, pripisovati deloma dejstvu, da sta imela tri dni časa, deloma pa tudi njih premetenosti. Kakor znano, je bil Polanjko v neki izseljevalni pisarni dalje časa zaposlen ter se v izseljevalnih zadevah prav dobro spozna. Rekel je celo nekemu prijatelju, da njega ne bodo dcbili, če bi kaj naredil. Kakor je videti, mu pa to nič ni pomagalo in ni zadosti »dobro naredil«. Zadevo glede izročitve in nadaljnje obravnave ima sedaj v rokah c. kr. deželno sodišče. Vloga, katero so tu igrale inozemske policijske oblasti, pa ni prav jasna. Dvojice niso prijeli ne v Hamburgu, kjer sta bila dne 12. t. mes., ne v Calais ali v kakem drugem zapadno-evropskem pristanišču povodom prepeljave v Dover na Angleško in končno ne v Doveru samem pri vkrcanju, dasi so bila vsa tozadevna oblastva pravočasno obveščena. Sklepalo bi se lahko iz tega, da postopanje inozemskih policijskih oblastnij morda ni bilo v tem slučaju tako intenzivno, kakor bi bilo za uspeh želeti.

— K sobotnemu dopisu iz Logatca omenjamo, da defraudant Polanjko v Logatcu ni bil uslužben pri dr. Krautu, pač pa pri Ant. Jelencu. Vsi drugi podatki o njem so resnični.

Ij **Predavanje v Rokodelskem domu.** Včeraj je dovršil g. Ivan Ogrin, stavbinski mojster in svetnik trgovske in obrtne zbornice, svoja zanimiva in poučna predavanja o stavbinskih slogih. Predavatelj je točno opisal posamezne sloge in podal njih zgodovino; pri opisovanju slogov je povsod opozoril na one stavbe v našem mestu in domovini, ki so sezidane v dotičnih slogih. Tako kaže tloris Križanske cerkve v Ljubljani bizantinski slog (pročelje cerkve in ornamentika je iz renesančne dobe), kapelica sv. Jurija na ljubljanskem Gradu ima sledove romanskega sloga, lepe cerkve v Kranju, Cerngrobu in Škofji Loki, v Cirknici so sezidane v gotskem slogu, ljubljanska stolnica, cerkev sv. Petra, sv. Jakoba in frančiškanska cerkev v preporodnem, oziroma baročnem slogu in kapela sv. Frančiška Ksaverija v cerkvi sv. Jakoba kaže posebnosti rokoko-sloga. — Predavatelj je dalje razpravljal, kako je v 19. stoletju zopet zavladal klasicizem v stavbinskih slogih in kako se je zadnji čas pojavil moderni slog v stavbarstvu, ki ga je podrobneje opisal. — Pri posameznih narodih se je razvil slog primerno narodnemu svojstvu, in tako imamo ruski slog, češki slog in slovenski slog. Naši zanimivi stari kmečki domovi, ki so jih stavili Slovenci zlasti v 17. in 18. stoletju, kažejo odločno svojstva našega narodnega sloga. Posebno izdelki v lesu imajo zanimive podrobnosti, ki zaslužijo, da bi se temeljito proučevale. — Predavatelj je pojasnil tudi proporcije v klasičnih slogih in podal kratek naved, kako se konstruirajo stavbe v dotičnih slogih. — Omenjamo, da je bila udeležba pri predavanjih prav povoljna in da je veselo znamenje, da se naši obrtniki tako zanimajo za napredek v svojih strokah, kakor je tudi častno za rokodelsko društvo, da prireja tako temeljita in poučna predavanja.

Ij **Arhitekt Friderik Schmidinger,** ki je v tekmi za regulacijo severnega dela Ljubljane med mnogimi znamenitimi arhitekti dobil drugo nagrado, je, kakor smo poročali, naš rojak in sin notarja gospoda dr. Karla Schmidingerja. Mladi umetnik, ki stoji šele v 27. letu svoje starosti, je absolvirar gimnazijo v Ljubljani in je nato na monakovski univerzi študiral zgodovino umetnosti. Potem pa je prestopil k tehniški stroki in je absolvirar tehniko v Monakovem in na Dunaju, kjer je tudi pridobil diplom inženirja. Nato je skozi dalje časa praktical pri arhitektu profesorju Berlepschu v Monakovem, ki sluje kot propagator angleških vrtnih mest v Nemčiji. Ta sistem, ki je danes tako s stališča lepote kakor udobnosti in higijene priznano najboljši, skušal je arhitekt Schmidinger uveljaviti tudi pri regulaciji severnega dela Ljubljane, v kolikor so to pač dopuščali praktični oziri in oziri na lice ostalega mesta. A tudi pri drugih velikih stavbah je uspešno sodeloval arhitekt Schmidinger. Tako je vodil in nadzoroval gradbo hotela »Imperial« v Karlovih varih, ki je danes eden najlepših in najmodernejših hotelov naše monarhije. Želeli je, da dobi mladi nadebudni rojak še večkrat priliko, izvršiti kako delo za Kranjsko domovino.

Ij **Gostovanje g. Šesta.** Učenec Ottov dunajske gledališke šole g. Šest je gostoval sinoči v tragediji »Red iz nrvnosti«. Igro je spisal Nižjeavstrijec Schwyer in je doživela leta 1906 premijero v Lincu, nakar je romala posebno sredi februarja po veliko odrih. Igra je tendenčno delo, ki šiba šolsko in domačo vzgojo, katero gleda pisatelj seve samo s tistih vidikov, ki mu služijo v dosego celja. Za neverjetnosti četrtga dejanja se ne meni, za nemo-gočo konferenco v drugem se ne briga, samo da dobi brutalnih efektov. Enak sojet je obdelal Dreyer v »Probekandidatu«, Otto Ernst v »Lanovcu«, Holz v »Traumulus-u«, Feld-Leon v »Gospodični učiteljici«, Misch v »Otrocih«, Holzamer v »Za bodočnost«, itd. Povsod tipične karikature konferenc, tendenčno razdeljene luči n sence, povsod od profesorjev preganjani dijak — skratka slavnostna pojedina za dijake ob času klasifikacije. O tem je pričal tudi navdušeno ploskanje sicer skoro praznega gledališča. — Igralo se je vobče dobro, konstatirati pa moramo, da igralci profesorjev iz svojih hvaležnih šaržiranih vlog žalibog niso znali ustvariti tipov, da o odurno-nemogoči maski Danilovi molčim. Tri uloge so lepe in velike in te so bile pogojene prav dobro. Režiser Skrbinšek je igral trdega očeta Ulerja tako brutalno realistično v gestah, glasu, maski in interpretaciji, da je podal tip, ki je vreden, da si ga vsakdo ogleda. Posebno naj pobvalim, da mož ve, kaj je umet-

nost in da ne išče nikdar malenkostnih pripomočkov, ki sicer izvajajo aplavz, a so z resnim stremljenjem toliko sorodni, kot rumena barva s solncem. Njegovo soprogo je igrala ga. Danilova, ki je dosegla višek koncem III. dejanja. Bila je trpeča mati, ki slednjič ne more več prenašati šikan svojega moža. Stori la je iz svoje maloverjetne uloge vse, kar se da storiti. — Gost g. Šest je še mlad. Brezdvomno ima talent. Več po enkratnem nastopu s sigurnostjo ne moremo trditi. To pa drži, da bi bilo škoda, če se ne angažira za drugo sezono. Sicer ima še stereotipne geste; malo izrazito tehniko mimike; glasu, ki je itak ni bogve kako prožen, še ne zna modulirati, a pokazal je v posameznostih, da je že raztrgal par črevljev na gledaliških deskah in da zna polagoma zrasti nad srednjo mero. Posebej naj pohvalim konec I. dejanja (oče in sin), v III. prizor z materjo in kot posebno pogojeno sceno z Meto v IV. dejanju. Tudi mimika v prizoru z gospo Fabie je ugajala. Samo krog oči si je nadal preveč črnine. Postave je simpatične in bil je diskreten tudi tedaj, ko se je za dva lavorjeva venca zahvaljeval. In to je za začetnika veliko in častno!

A. R.
lj **Umrla** je mati gimnazijskega ravnatelja g. Aleksandra Pucsa gospa Marija Pucsko, stara 82 let.

lj **Ogenj** v »Unionovi« kleti. Danes zjutraj so se v »Unionu« v kleti vnela drva, ki so bile zložene blizu peči za centralno kurjavo. Ogenj sta še pravočasno opazila strojnik in kurjač ter poklicala požarno brambo, ker ga sama nista mogla pogasiti.

lj **Nagla smrt**. Ko je šla v soboto okoli pol 6. ure žena bivšega secijskega sluga Benedikta Komana, roj. 12. marca 1870 v Vižmarjih ter pristojnega v Ljubljano, iz stanovanja na vrtu deželne bolnišnice na dvorišče in pustila moža v postelji, je ta, ko se je žena čez nekaj minut vrnila nazaj, ležal na obrazu na tleh, pod katerim je bila mlaka krvi. Takoj na licemesta poklicani inspekcijski zdravnik ga je skušal še spraviti k življenju, a ni bilo več mogoče. Podlegel je brzkone božjati, kateri je bil zadnje čase podvržen, ter se je zadržal. Prenesli so ga v bolnišnično mrtvašnico. Pokojnik je zapustil vdovo in štiri neprekrbljene otroke.

lj **Umrli** so v Ljubljani: Edvard Eršte, sin posestnice, tri mesece. — Franc Mavsar, sin trgovskega potnika, 14 dni. — Helena Gerčar, delavka, 78 let. — Barbara Zakelj, žena tovarniškega delavca, 45 let. — Ema Richter, jetniškega paznika vdova, 66 let. — Josip Mandič, stražnikov sin, 4 mesece. — Fran Modic, delavec, 40 let.

lj **Pobegnil** je dne 15. t. m. 15letni dijak Stanko Starkel. Dečko je bolj majne postave, črni las, temni oči, ima dobre zobe, oblečen je v sivo obleko, dokolenske hlače, ima zelenkasto siv klobuk in temno sivo pelerino. Domneva se, da je odšel proti Štajerskem. Kjer bi se pojavil, naj ga pridržijo in o tem obvestijo mestno policijo ljubljansko.

lj **Ponesrečeni alpinec**. V soboto popoldne sta se pešcu alpincev Žmitku splašila vprežena konja in dirjala od domobranske vojašnice do hiše št. 69 na Poljanski cesti, kjer imajo ti vojaki hlev. Tu sta zavila na dvorišče in zadela z vozom v neko drevo s tako silo, da sta ga s koreninami izruvala. Žmitek je pri tem padel z voza in pri padcu zadobil na glavi in znotraj težke poškodbe.

lj **Odvetniška vest**. Sodrug dr. Tomšič iz pisarne dr. Danila Majarona je napravil odvetniški izpit in postal kazenski zagovornik.

lj **Priporočljiv hlapec**. V soboto popoldne je prišel k Urbančku na Posavje nek mlad, delavsko oblečen človek, ki se je ponudil za hlepca in bil tudi sprejet. Popoldne je pa prošil, če sme zapreči konja, da gre po kovčeg, kar so mu dovolili. Dosedaj pa ni nazaj niti hlapca niti konj z vozom in kovčegom. Kam je šel po kovčeg, še ni znano, in naj ga, ako bi utegnil konja in voz kje prodajati, takoj izroče varnostni oblasti.

Primorske vesti.

p **Neredi v istrskem deželnem gospodarskem svetu**. Predsednik istrskega deželnega gospodarskega sveta, deželni poslanec dr. Avgust Tomasi je odložil svoječasno svoj mandat. O odstopu poslanca Tomasija pa ni poročal noben list. Z odstopom tega poslanca spravljajo sedaj v zvezo razne vesti o neredih v gospodarskem svetu. Govori se, da so nekateri mlajši gospodje vsled teh neredov prisilili dr. Tomasija, da je odložil svoj mandat. Ali pokaže povsod pri Lahih v Istri!?

p **Poveljnik puljske vojne luke admiral Julius pl. Ripper** je stopil po skoro 52letnem službovanju v stalni pokoj. Cesar je podelil ob tej priliki temu velezaslužnemu admiralu v priznanje njegovih zaslug veliki križ k

Leopoldovem redu. Z admiralom pl. Ripperjem se je od naše vojne mornarice poslovil mož, kateri je za admiralom grofom Montecucolijem največ storil v prosepah naše vojne mornarice. On je bil desna roka sedanjega poveljnika vojne mornarice in gre izključno le tema dvema admiraloma za sluga, da sta ustvarila iz nekdanje malenkostne vojne mornarice, katera se je svoje čase le komaj kje omenjala, avstro-ogrsko pomorsko moč, s katero morajo danes vse velesile temeljito računati. Admiral pl. Ripper je bil vojak skoz in skoz. Odlikoval se je pri mnogih akcijah vojne mornarice. Bil je vojak starega kova; ali stari kov ni bil zapreka pri moderniziranju naše vojne mornarice. Bil je strog kar mu je včasih nakopalo neprijateljstvo, toda bil je pravičen. Slovonom je bil jako naklonjen, ker je vedel, da je podpiranje slovenskega življa v Pulju najboljše sredstvo v boju proti laški iredenti. Poslavljajočemu admiralu bodo vedeli pa tudi trajno hvalo puljski davkoplačevalci, kajti ko bi njega ne bilo, bi na puljskem magistratu še danes paševala ona laško-liberalna kamora, ki sedi ravno te dni pred rovinjsko poroto. V službi osivelemu admiralu in prijatelju slovenskega življa v Pulju želimo da bi zasluženi pokoj še mnogo let užival.

p **Naslednik admirala pl. Ripperja** postane najbrže kontreadmiral Fidler. Po drugih vesteh pa podadmiral Lanjuš.

p **Tujski promet v Gradežu**. Lansko leto je bilo v Gradežu 13.803 tujci in sicer z Goriškega 450, z Dunaja 4424, z drugih avstrijskih dežel 5940, z Ogrskega 1956, iz Bosne 69, iz Nemčije 210, iz Italije 345, iz Rusije 234, iz ostale Evrope 166, iz Amerike 9. — Leta 1911 je bilo vseh tujcev v Gradežu 9900, torej leta 1912 več 3903 osebe.

p **Slaba stavbinska sezona v Gorici**. Zidarskega dela se obeta letošnjo pomlad v Gorici prav malo. S tem ne bodo prizadeti le zidarji, ampak tudi mehaniki, mizarji, kamnoseki, kleparji in drugi obrtniki.

p **Alkoholizem med tržaško mladino**. V Trstu, 15. svečana 1913. Cenjeno uredništvo. Uljudno Vas prosim, da popravite v številki od četrtka 13. t. m. meni podtaknjeno izjavo o alkoholizmu med šolsko mladino pri Sv. Jakobu v Trstu v toliko, da sem v privatnem pogovoru rekel, da alkoholizem sploh, to je med odraslimi pogubno vpliva dandanes na šolsko mladino. O alkoholu med šolsko mladino in specielno v Trstu, ni bilo govora. — Ivan Vrščaj, šolski voditelj.

p **V fasanskem zalivu** se je v nedeljo dopoldne vršila velika parada celoga vojnega brodogva.

p **Ljudsko gibanje na Goriškem**. Na Goriškem je bilo leta 1910 porok 1804. Po poklicu se je poročilo 477 kmetovalcev, 234 dnarjev, 588 obrtnih in industrijskih delavcev, 162 trgovcev in trgovskih uslužbencev, 72 uradnikov. Med ženskami se je poročilo največ delavk, dekel in dnaric, namreč 1223, kmetic pa razmeroma prav malo, le 56. Rojstev otrok je bilo 10.303, od teh mrtvorojenih 273, ostane tedaj še 10.030. Nezakonskih otrok je bilo skupno 483. Največ jih odpade na okraj Gradiška, namreč 215. Mesto Gorica ima izmed 800 otrok 121 nezakonskih. Na goriško okolico, kjer je bilo 2904 rojstev, odpade razmeroma malo nezakonskih otrok. Največje število živčih otrok odpade na kmete, 3592. Umrlo je v imenovanem letu 5605 ljudi. Vzroki smrti so različni. V enem samem letu je umrlo v goriški okolici 380 otrok na prirojeni slabosti in pa radi prežgodnjih porodov. Ta pojav je posledica težkega dela pri materah. Hudo gospodari tudi jetika, posebno v mestni okolici, kjer pobere ogromno ljudi.

p **Marijin dom v Trstu**. Občni zbor zveze Marijin dom v Trstu se je vršil dne 9. svečana v Marijinem domu v ulici Risorta št. 5 ob obilni udeležbi članic. Otvoril je zborovanje predsednik g. M. Škabar. Iz poročila tajnice T. Zobec je razvidno, da je bilo 25 različnih predavanj in 12 veselic, kjer so se uprizarjale zgodovinske, narodne in ljudske igre. Pri vseh je nastopal pevski zbor Marijine družbe in enkrat tudi pevski zbor bratovščine sv. Cirila in Metoda. Razen tega še tri sklopična predavanja. Zveza M. D. oskrbuje tudi zavod sv. Marte, ki ima namen skrbeti za brezposelne služkinje. V preteklem letu je bilo sprejetih v varstvo vseh skupaj 1355 deklet. Strokovna Zveza, ki je pododsek M. D., je izdala preteklo leto raznim članicam bolniške, oziroma brezposelne podpore čez 1000 K. Čebelica, ki je vpeljana v Marijinem domu in ima namen navajati dekleta k varčnosti, je imela vlog v letu 1912 4248 K, dvignjenih je bilo 5508 K 93 v, vseh vlog do 31. decembra 1912 je 35 tisoč 692 K 24 vin. Hranilnih knjižic je bilo izdanih do konca leta 269. V hra-

nilni knjižici Čebelice je naloženih 9564 K 90 vin. — Zveza M. D. pa je šla na roko tudi drugim katoliškim društvom, jim dala na razpolago svoje prostore, da so imeli tam svoje veselice in shode.

Štajerske novice.

š **O tifusu v Trbovljah** nam poročajo: Kakor smo nedavno pisali, razsaja v Trbovljah nalezljiva bolezen tifus, ki vedno bolj narašča. Četudi so sanitetne oblasti vse ukrenile, vendar ni upanja, razširjene epidemije omejiti. Število obolelih znaša dosedaj čez 70. Morali so postaviti v Trbovljah dve baraki, kateri sta došli na zahtevo od sanitetnega oddelka namestnije v Gradcu; tretja baraka je došla iz Ljubljane. Barake so postavljene poleg občinske izolirnice na nekem samotnem travniku. Za epidemijskega zdravnika je od sanitetne oblasti določen občinski zdravnik dr. Jaumar iz Trbovelj in sta mu še pridružena dva rudniška zdravnika v asistenco. Tudi so odposlali tje v svrhu študij uradnega zdravnika dr. Bussona, ki je v Bulgariji sodeloval kot zdravnik zoper tifus ter se tamkaj marsikaj novega naučil. Bolnike oskrbujejo usmiljenke iz Gradca, Maribora, Celja in Ljubljane. Da se prepreči razširjenje epidemije, so odposlali tje vodjo sanitetnega oddelka namestnije dvornega svetnika dr. Posseka na lice mesta, da odredi vse varnostne priprave zoper epidemijo. Izbruh epidemije so povzročile naravnost neverjetne življenjske razmere. Majhni, komaj za stanovanja primerne lokali so se porabili za spalnice odraslih in otrok. In tako je nastalo ognjišče epidemije, če pred vsem pomislimo, kako malo dandanes snago uvažujejo. Enako je z jedilnimi in pitnimi posodami. Večkrat na primer rabi pivovne steklenice več oseb obenem za pitje in mnogokrat jih niti ne osnažijo, ko jih zopet napolnjujejo s pivom, potem pa zopet iz njih pijejo. Boj proti epidemiji izvršujejo tako natančno, da so rudniški vodovod zaprli, cevi popolnoma razkužili, osnažili in šele potem za porabo dovolili. Nadalje je oblast odredila, da se odslej ne sme zajemati voda več z dosedanjimi lesenimi ročkami, ampak iz pip. Posode za shrambo vode in pitno posodo so ravno tako temeljito razkužili, razen tega so poskrbeli, da ima vsakdo dovolj prilike za pranje in sušenje, katerih ugodnosti pa se morajo tudi v resnici poslužiti. Ako bodo odredbe točno in natančno izvedene, je pričakovati, da se epidemija kmalu odpravi.

š **Umril** je v Ljutomeru nagle smrti tamošnji zdravnik, dr. Karol Chloupek, v starosti 47 let.

š **Ponesrečena otroka**. Triletnemu rudarjevemu otroku Frideriku Fele v Trbovljah se je užgala obleka, ko je prišel preblizu peči. Otrok je vsled dobljenih opeklin kmalu nato umrl. — Posestnica Marija Koler v Grašovcih je šla te dni po nekem opravku k sosedu. Doma je pustila svojo 6 letno hčerko Terezijo. Ta je prišla preblizu peči, vnela se ji je obleka in otrok je v strašnih bolečinah umrl. Ko je prišla mati domov, je našla za vratni popolnoma zgoreno truplo nesrečnega otroka.

š **Samoumor**. V Trbovljah je iz savskega mostu skočila v Savo in utonila 33 letna rudarjeva žena Helena Mirt. Vzrok nesrečne smrti je baje nesrečen zakon.

š **Umrila** je v Mariboru ga. Antonija Grilec, roj. Tertinek, stara 57 let.

Razne stvari.

Ljudska kuhinja na ladji. Pred leti je neki bogat dobrotnik zapustil mestni občini v Bordeauxu veliko vsoto denarja v svrhu, da se gradi posebna ladja, ki mora stalno stati v bordoški luki, na njej pa otvoriti ljudsko kuhinjo, kjer se ima vsak večer brezplačno deliti juha. Ladja »Osiris« je sedaj popolnoma dograjena in opremljena in te dni jo je mestna občina izročila svojemu namenu. Ladja je 15 metrov dolga, 12 metrov široka ter nosi 660 ton. Zgrajena je deloma iz cementa, ima velika okna, električno razsvetljavo in centralno kurjavo. Na ladji je moderno urejena kuhinja, obednice, kopalnice, pralnice, krov za sprehajanje, shrambe, zdravnikovo stanovanje itd. S suhim spaja to morsko zgradbo most. Zgradba in oprema ladje je stala krog 380.000 frankov.

Zanimivosti iz ptičjega sveta. O štoklajah si ljudstvo marsikod pripoveduje čudne stvari. Tako pravijo, da se štoklje pred odhodom v toplejše kraje zberejo k zborovanju in sodbi. Postavijo se v polkrog krog obtoženih tovarišic, ki so se na kak način pregrešile proti njihovim »zakonom«; ob-

tožene dobro vedo, kaj jih čaka ter žalostne in potrte stoje sredi zbora. Ko je sodba izrečena, dvigne zbor silen krik in vihar, vse se z dolgimi in ostrimi kljuni vrže na obsojenke, dokler se ne ganejo več. Nato se zbor razleti. S tem ljudskim izročilom se je dolgo let bavil prof. dr. J. Thienemann in končno dognal to-le: Štoklje se res vsako leto pred odhodom v gorke kraje sestanejo k zborovanju in ob tej priliki iztrebijo iz svoje srede vse abnormalne, bolne ali sicer od drugih razlikujoče se tovarišice. Ta nagon za iztrebljenje vsega nezdravega in nenavadnega iz svojega plemena je čisto naraven in lasten vsemu živalstvu. Ljudstvo pa si seveda stvar razlaga po svoje. — Drug zanimiv pojav iz ptičjega sveta bi bil ta-le: V Wyku ob Severnem morju so ob morsk obali postavili močan betonski zid. Kmalu so opazili, kako so začele vrane iz viška spuščati na ta zid školke, ki se ob padcu na trdi beton razbijejo, nakar vrane mesnate živalice potegnejo iz škol in jih požoro. Vrane namreč silno rade žro školke, ako dobe slučajno odprte, a same jih ne morejo odpreti. Sedaj jih je kak slučaj poučil o tem, da se školka, iz viška spuščena, na trdem betonskem zidu razbije. Požrešne kakor so, se sedaj te iznajdbe v obilni meri poslužujejo. To početej vran so kmalu opazili in razumeli tudi galebi, ki se sedaj na isti način maste s školkami. Tamošnje ljudstvo pa pravi: »Žival je pretkana in dobro ve, kaj hoče.«

Socialno-demokratska izsiljevalna politika. Kako brezobzirno in brutalno silijo soc. demokrati delavce v svoje politične in zlasti strokovne organizacije, je splošno znano. Kako daleč pa si upajo na tej poti, nam kaže naslednji slučaj: Norimberška podružnica soc. demokratske organizacije brivskih pomočnikov na Nemškem je poslala delodajalcem okrožnico te-le vsebine: »Spoštovani gospod! Združene norimberške strokovne organizacije so nam naročile, da objavimo imena tistih brivnic, v katerih so nastavljeni neorganizirani pomočniki. Ker pride pri tej stvari tudi vaša brivnica v poštev, si dovoljujemo poslati vam sprejemni list za vaše pomočnike in vas prosimo, da ga daste izpolniti, da vam ne nastane kaka škoda med vašimi cenjenimi naročniki.« Svoboda prepričanja pa že taka!

Zrak plov v grbu. Profesor Hildebrand je za mesto Leichlingen v bližini Elberfelda napravil načrt za mestni grb, ki kaže med drugim srebrn zrakov plov na modrem polju; in sicer je za to uporabil Erbslöhev tip. Erbslöh je namreč v Leichlingenu konstruiral balon, s katerim je potem smrtno ponesrečil.

Otroci pokojnega Nazim paše. Nazim paša, ki je bil ob zadnjem turškem puču ustreljen, je zapustil sina, ki študira v Parizu, in dve hčere. Za eno izmed hčera je zaprosil nedavno nek bogat Perzijec, ki živi v Egiptu. Podpisala se je že ženitna pogodba, a svatba se je iz ozirov na politične razmere odgodila. Sedaj je mladi Perzijec storil potrebne korake na angleškem poslanstvu, da se hčerkama pokojnega paše ne pripeti kaj hudega.

Časopis, ki si želi čim manj naročnikov. V Sidneju je nedavno začel izhajati časopis »Compendium«, čegar ustanoviteljji so v prvi številki odkrito povedali, da žele čim manj naročnikov. »Compendium« je namreč list za kaznjence, ki uživajo gostoljubje po raznih ječah New-Süd-Walesu. List prinaša razne vesti iz dnevnih časopisov, ki so po mnenju kaznilniških uprav primerne za kaznjence; tako ponatiskuje zlasti vse ponudbe dela in služb, kar je važno za one kaznjence, ki v kratkem dostanejo kazen. Za prvo številko »Compendiuma« je napisal uvodni članek sam justični minister ter rekel med drugim: »Večinoma vsi časopisi izpočetka z malim začno, potem si pa na vse načine prizadevajo, da bi zvišali svoj nalog. S tem-le listom je pa drugače. Njegov nalog je razmeroma majhen in treba je upati, da bo število njegovih čitateljev leto za letom manjše. Drugi časopisi so ponosni na število svojih naročnikov, ustanoviteljji »Compendiuma« pa žele, da bi vsak čitatelj, ko izgubi pravico na brezplačno prejemanje lista, tako živel, da bi mu nikdar več pred oči ne prišel.«

Smrt stoletnega starčka. V Belgradu je umrl Nikola Mesarović, star ravno 100 let. Oženjen je bil samo enkrat in mu žena še zdaj živi; stara je 89 let. V zakonu sta živila skupaj 70 let.

Bogat berač. V Maku na Ogrskem je umrl neki berač, v čegar zapuščini so našli hranilnično vložno knjižico, glasečo se na 70.000 K. Denar dobe pokojnikovi sorodniki, ki so zelo revni.

Smrt zakonskega para. Dne 5. t. m. je v Vinkovcih na Hrvaškem umrl 80-

letni Stepan Pečenovski, ki je dolgo let živel v srečnem zakonu s svojo ženo Ano. 78letno ženo je moževa smrt tako pretresla, da je naslednji dan tudi sama umrla; 8. t. m. so pokopali oba skupaj.

Koliko je gledališč. Kakor povzamemo iz mednarodne statistike evropskih gledališč imajo največ gledališč v Franciji, to je 596; za njo pridejo Italija s 544, Anglija s 372, Nemčija s 364, Španija z 228 gledališč. V naši državi je 216 gledališč. Ostale dežele prihajajo v naslednjem redu: Rusija 149, Belgija 94, Nizozemska 41, Švica 40, Švedsko 37, Norveško 29, Srbsko pa 18 gledališč. Te številke navajajo le stalna gledališča, poleg katerih je povsod veliko število koncertnih dvoran in v novjšem času zlasti kinematografskih podjetij.

Dve novi palači v Beogradu. Letos prično v Beogradu graditi dve novi velegradbi: Palačo »Praške banke« in palačo »Činovniške zadruga«.

Preprečen samoumor artiljerijskega stotnika. V hotelu Wimbergu na Dunaju se je minolo sredo zvečer nastanil artiljerijski stotnik Zdenko Kordik, učitelj na višji artiljerijski šoli in poveljnik oddelka v jahalnici Stifitskasarne. Kordik se je isti večer udeležil maskaradnega plesa in bil v veselju družbi zlate volje. Naslednjega dopoldne je pa neka hotelska uslužbenka opazila, da je stotnik ves izpremenjen, da piše kratka pisma in je bilo sploh videti, da se mož pripravlja na usoden korak. Uslužbenka je obvestila hotelirja, ta pa mestno poveljstvo, na kar so stotnika z zvijačo izvabili iz sobe in mu odvzeli revolver. Prepeljali so ga h garnizijskemu sodišču, kjer baje teče proti njemu preiskava kriminalnega značaja.

Električna razsvetljava v Prizrenu. V Prizrenu se je še za turške vlade osnovala zadruga za uvedbo električne razsvetljave, toda turške oblasti so se uresničenju te namere upirale. Sedaj se bo zadruga znova oprjela svoje naloge.

Posredovalni a za ženske pridobitne poklice pod mesnim pokroviteljstvom. Mestna občina v Strassburgu je tamošnjemu društvu za žensko izobrazbo v svrhu ustanovitve posredovalnice za ženske pridobitne poklice dalo brezplačno na razpolago uradne prostore v svoji opravi, kurjavo, razsvetlavo in telefonom. Mesto je prevzelo tudi vse stroške za propagando. Nova posredovalnica deluje v najtesnejši zvezi z dosedanjim mestno delavsko posredovalnico.

Urad za socialno delo berlinskega vseučiliškega dijaštva. Berlinsko nestranksko vseučiliško dijaštvo si je ustanovilo posebno posredovalnico za socialno - izobraževalno delo med ljudstvom. Posredovalnica stoji v političnem in verskem oziru na nevtralnem stališču.

K vprašanju javne nenravnosti. Nemška družba za boj proti spolnim boleznim je sestavila komisijo, ki ima tekom enega leta proučiti vprašanje prostitucije v celem njenem obsegu in izdelati načrt, na podlagi katerega naj bi se potem osnovala tozadevne določbe novega nemškega kazenskega zakona, ki se pripravlja. V komisiji so zdravniki, higijeniški, juristi, upravni uradniki, duhovniki in žene.

Prodiranje kinematografa. V londonskih kino-gledališčih je doslej že 55.000 sedežev. Ako bo šlo tako dalje, bosta prava gledališča s svojimi 67.000 sedeži kmalu ostala zadaj. V londonskih varietetih sedi lahko nad 73.000 oseb.

Silni naval izseljencev v Ameriko. Kakor izkazuje statistika preseljevanja v Ameriko, se je preselilo v prvih desetih mesecih lanskega leta 750.553 ljudi v Ameriko ali 200.000 več kakor v isti dobi prejšnjega leta. Jasno je, da bo do konca tega leta naraslo število izseljencev 1 milijon oseb, t. j. število, ki se dosihmal še ni doseglo. Največ izseljencev je z Ruskega, iz Avstrije in Italije. In baš v teh državah je mnogo reči, za katere bi se morale vlade brigati, a za življenjske potrebe se ne menijo, a tem pridneje se ščuva k vojni!

Moravske zavarovalnice proti požaru. Leta 1911. je poslovalo na Moravskem 35 zavarovalnic proti ogroju, od teh je bilo 5 čeških, vse druge pa so bile nemške. Iz vseh teh zavarovalnic je dobila letos največ zavarovancev »Vzajemna zavarovalnica« v Brnu. Ljudem se odpirajo oči, izstopajo iz tujih zavarovalnic v domačo »Vzajemno zavarovalnico«. V teku 12 let svojega obstanka je darovala »Vzajemna zavarovalnica« v Brnu že do 100.000 K češkimi gasilnim društvom in čez 30.000 K za češke šole. Ako se premisli, da znese vsa Moravska na leto čez tri milijone kron zavarovalnine tujim zavarovalnicam, kaj bi »Vzajemna zavarovalnica« v Brnu lahko darovala za šolske namene, ko

bi se ta ogromna svota stekala v njene blagajne. Znamenja kažejo, da se še bo. — Domači denar domačim zavarovalnicam!

— Učiteljske v. sti v Kranjskem Fojstnem okolju. Začasna učiteljica v Dobričah na Dolenjskem gospica Ana Schiffrer, je imenovana za stalno učiteljico v Kovorju pri Trziču. — Stalno nameščena sta: g. Peter Jocič na tri-razrednici v Cerkljah in gospica Jela Orančič na tri-razrednici v Smarincem pri Kranju.

Teleonska in krzjojavna poročila.

AVSTRIJA NE DEMOBILIZIRA.

Dunaj, 17. februarja. Včerajšnji skupni ministrski svet, katerega so se udeležili tudi avstrijski in ogrski ministrski predsednik ter avstrijski in ogrski finančni minister, je zboroval 8 ur in se posvetovanja še niso zaključila.

Najprej je grof Berchtold poročal o zunanjem položaju ter se je konstatiralo, da zunanji položaj ne dovoljuje zmanjšanja obstoj. ših vojaških priprav, čeprav obstoja upanje, da se pereča vprašanja rešijo mirno.

Vojaške odredbe stanejo do zdaj več kot 300 milijonov kron in zahtevajo zdaj okoli 14 milijonov na mesec.

Vojni minister je pri tej priliki opozarjal, da so potrebne nove odredbe in stroški, toda zahteve vojnega ministra so se vsled ugovora avstrijskega in ogrskega finančnega ministra odložile.

Največji del posvetovanj pa je bil odmenjen debati o novi ureditvi trgovinskih odnošajev med Avstrijo in baltskimi državami. Posvetovanja se najbrž danes nadaljujejo.

RUSKE VOJNE PRIPRAVE.

Lvov, 17. februarja. »Wiek Nowy« poroča iz Varšave, da je ukazano okrajšanju vojske v Czenstochav, Bendzin, Olkusz, Miechow, Jendrzejow in Kielce takoj izvesti predpise o vojnem stanju. Vojaškim oddelkom, ki dohajajo, se mora vse podeliti, do česar imajo ob slučaju vojske pravico in se uveljavijo vojne postave. Sumljive osebe se morajo izročiti vojaškim oblastem.

SPOPADI MED RUSKIMI IN AVSTRIJSKIMI MEJNIMI STRAŽAMI.

Krakov, 17. februarja. »Kurier Krakowski« poroča: Pri Jaroslavu se je vršil v soboto spopad med ruskimi in avstrijskimi mejnimi stražami. Streljalo se je na obeh straneh. Potrjeno poročilo »Kurierja Krakowskega« še ni.

NA GALLIPOLIJU.

Sofija, 17. februarja. Poročila angleških listov, da so Bulgari v četrtak Bulair zavzeli, s ne potrjujejo. Pač pa se preko Carigrada izve, da se vrše pred Bulairjem boji. O izidu ni še nič znane.

CESAR VILJEM PRAVI, DA ZARADI ALBANJE NE BO VOJSKE.

Berlin, 17. februarja. V tukajšnjih političnih krogih je povdarja, da je cesar Viljem te dni dejal: »Imeli smo že težavne s' tucje nego je se'anja — pomislite samo na Maroko. Zaradi Albanije čisto gotovo ne bo vojske. Vojska morebiti med časniki, resnična vojska pa ne. Vse se bo ugledno končalo. Prava vojna nevarnost je že minula.« Te cesarjeve besede imajo veliko vrednost in so tukajšnji krogi prepričani, da pomenijo odločno voljo Nemčije, preprečiti svetovno vojsko zaradi par albanjskih krajev. To naziranje potrjuje tudi uradni članek »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« (glej stran 2. našega lista. — Op. uredn.) Če ne bo poslaniška konferenca tega vprašanja mogla rešiti, pa se bosta Avstrija in Rusija morali sami med seboj mirno domeniti.

BLIŽNJI PADEC ODRINA?

Sofija, 17. febr. Padec Odrina se vsak čas pričakuje. Ranjenci, ki jih izpred Odrina dovažajo v Sofijo, pripovedujejo o silno krvavih bojih okrog odrinskih trdnjav. Oblegovalni obroč se stalno oži in pritiska čimdlje k mestnim utrdbam. Car Ferdinand je izrazil željo, da bi slikar Vješin ovekovečil uhod Bulgarov v Odrin. Vješin je v to svrhu dospel v bulgarski tabor pred Odrinom, kjer skicira podrine točke navajala na Odrin in čaka na njegov padec ter uhod Bulgarov v mesto.

VLADARSKI SFESTANKI.

Berlin, 17. februarja. Laški kralj pride letos baje ob priliki vladarskega jubileja cesarja Viljema v Berlin, n. kar bo nemški cesar obiskal laškega kralja v Rimu.

× × ×

ZMAGA KMEČKE ZVEZE.

Kozje, 17. februarja. V skupini veljuposestva v okrajni zastop so pri da-

našnji volitvi zmagali kandidatje Kmečke zveze.

ZUPNIK KIRCHMAYER UMRL.

Črna, 17. februarja. Zupnik Karol Kirchmayer je umrl. Pogreb bo v sredo ob 10. uri dopoldne.

SKUPNI MINISTRSKI SVET.

Dunaj, 17. februarja. Pod predsedstvom zunanjega ministra je včeraj zboroval skupni ministrski svet, ki je razpravljal o gospodarskih in političnih zadevah. Danes se skupni ministrski svet nadaljuje.

SKLICANJE DELEGACIJ.

Dunaj, 17. februarja. V včerajšnjem skupnem ministrskem svetu se je sklenilo sklicati delegaciji okoli 14. maja t. l.

OGRSKE ZADEVE.

Budimpešta, 17. februarja. Danes se je začel tu proc s min. predsednika Lukacsu proti poslancu Desyu. Desy obljublja, da bo spravil na dan tudi podlitate tajnega svetništva članu magratske zbornice Lanczyju.

Budimpešta, 17. februarja. V današnjem procesu Lukacs - Desy je Desy trdil, da je Lukacs »največji panamist v Evropi«. Njegov zagovornik predlega dokaze, da je Ogrska banka leta 1910. Lukacsu dala 4.800.000 K.

ZEDINJENJE ČEŠKIH KATOLIŠKIH STRANK.

Praga, 17. februarja. Češki listi poročajo da se je voditeljem češkega katoliškega gibanja posrečilo doseči spravo med raznimi strujami stranke in da so se vse frakcije zedinile.

ČEŠKI NAPREDJANI PROTI SPRAVNIM POGAJANJEM.

Praga, 17. februarja. Na shodu zaupnikov češke napredne stranke so razpravljali o spravni pogajanjih med Čehi v Nemci ki se bodo nadaljevala. Zaupniki so se izjavili proti nadaljevanju spravni pogajanj v Nemci.

POSLANEC NEMŠKEGA CENTRA UMRL.

Zambrn, 17. februarja. Umrl je poslanec katoliškega centra prel. dr. Schardler.

DPAMENE EPIDEMIE V BELGIJI.

Bruxel, 17. februarja. »Magdeburger Zeitung« poroča iz Bruslja: Šloji, da je belgijska vlada predložila novo obrambno postavo pod pritiskom francije ki je od oktobra lani poselala belgijski vladi več not, v katerih je belgijsko vlado opozarjala na vojne priprave Nemčije ob belgijski meji in zahtevala da raj Belgija uvede protiodredbe. Nemčija se ni nič vmešavala, dasi ji je vs. bina francoskih not bila znana.

VSTAJA V MEHIKI.

Mexico, 17. februarja. Ko so se senatorji v soboto sestali, da pozov je Madero da naj odsopi, Madero ni bil navzoč marveč se je nahajal v bojni črti. Španskemu poslaniku je izjavil, da rajši umrje, a'or odstopi. Neki člen senata je nagovoril ljudstvo in izjavil, da je Madero poražen in da se pričakuje vmešavanje Zjedinenih držav za obrambo inoz me v Odposlaništvo senata se je podalo k Diazu in ga prosilo za premirje. Diaz je obnovil svojo zahtevo da mora Madero prej odsopi. Senat pripravlja oklic na ljudstvo, v kat rem opozarja, da grozi vmešavanje Zjedinenih držav, če se jako hitro ne napravi red. Madero je naprosil predsednika Tafta, da naj se ne vmešava v mehikanske zadeve, dokler se vsa'ata ne zadoši. Taft je odgovoril, da naj se skrbi za varnost inozemcev, če se hoče intervencija preprečiti.

New York, 17. februarja. Po neki krzjojavki iz El Pasa je proti jamstvu v San Antonio na svobodo izpuščeni Emilio Vasquez Gomez pri Kolumbusu (Nova Mehika) prekoračil mehikansko mejo in se proglasil za predsednika Mehike.

Washington, 17. februarja. Predsednik Taft in državni tajnik Knox zanikavata da bi bila odposlala mornariške vojske v Mehiko. Državni departement oficijelno dementira izjavo nekaterih mehikanskih senatorjev, češ, da hočejo Zjedinjene države intervenirati.

Mexico, 17. februarja. Med bojuočima se strankama vlada zdaj premirje. Govori se da je predsednik Madero umorjen, toda vest se še ne potrjuje.

IZ AVSTRIJSKEGA PIVOVARNIŠTVA.

Dunaj, 17. februarja. Pivovarni Dreher in Martinar sta se združili v akcijski družbi in s kapitalom 60 milijonov kron.

TAJNIK OKRAJNEGA GLAVARSTVA RAID VOHUNSTVA ARETIRAN.

Lvov, 17. februarja. V Rochatynu so zaprli tajnika okrajnega glavarstva Romanjka, ker je vohunil. Romanik je bil nedavno vpokojen. Preiskava je dosegla, da je bil Romanik v zvezi z ne-

kim poddesetnikom Ivovske posadke, ki je bil kot risar prideljen Ivovskemu kornemu poveljstvu. Poddesetnik je izročil Romaniku važne akte in risarje. Zaprli so tudi poddesetnika. Pri Romaniku so našli kompromitujoče spise in hranilno knjižico, na katero je bilo naloženih 70.000 kron.

DEFRAVDACIJA V »NEMŠKI SPLOŠNI KREDITNI BANKI«.

Draždane, 17. februarja. Zaprli so uradnika »Nemške splošne kreditne banke«, Richterja, ker je poneveril 50 tisoč mark.

OBUPEN OČETOV ČIN.

Berolin, 17. februarja. V obupu je obsil svojega duševno in telesno zastalega 30 letnega sina, nato pa še sebe stari železniški čuvaj Rohr.

SMRTNA OBSOBA V BEROLINU.

Berolin, 17. februarja. Tehnik Stahl, ki je usmrtil neko Rosenstock, je bil obsojen na smrt.

ŽELEZNIŠKA NEZGODA.

Krakov, 17. februarja. Na postaji Konionta sta zadela skupaj tovorni in osební vlak. 30 oseb je bilo ranjenih.

Hakki bej,

novi turški mirovni odposlanec.

DARILA.

Podpornemu društvu za slovenske visokosolce na Dunaju so v času od 8. jan. do 13. febr. 1913 darovali: 50 K: Zaloge »Dijaskih vžigalnic« po g. Ed. Kavčiču, trg v Ljubljani; po 20 K: Okrajna posojilnica v Krškem in dr. Janko Bahnik, min. svetnik na Dunaju; 15 K: Učiteljski zbor gimnazije v Kranju; po 10 kron: Dr. Ivo Subelj, seke, svetnik in dr. Jos. Jelenc, profesor, oba na Dunaju, dr. Jos. Globevnik, odvetnik v Novem mestu, dr. Valentin Krisper, odvetnik v Ljubljani, gdč. E. Knez na Dunaju, dr. Gvidon Srebre, em. odvetnik v Brežicah, dr. Aleks. Fatur, žel. kom. v Trstu, Jakob Volk, zas. uradnik na Dunaju, dr. M. Murko, prof. na vseuč. v Gradcu, Peter Zink, okrajni sodnik v Trstu in posojilnica v Framu; 8 K: M. Mladič na Dunaju; po 5 K: Ivan Fortuna v Zatičini, dr. M. Truden, em. odvetnik na Dunaju, dr. Albin Poznik, c. kr. notar v Rudolfovem, I. Liesskounig, c. kr. sol. svetnik v Gradcu, notar Detiček v Ce'ju, dr. Josip Kušar, odvetnik v Kranju, dr. Matija Lavrenčič v Komnu in dr. Edvard Šerkó, zdravnik na Vranskem; 4 P: Evsebij Hrašovec, nadrevident juž. e. železnice na Dunaju; 3 K: Ivan Pušar, strojevodja v Sp. Šiški; po 2 K: F. Nemeč v Nabrežini (dvakrat po 2 K) in F. Misjan, izdelovalec voz v Ljubljani. Vsega 276 K. — Društveni odbor se vsem darovalcem iskreno zahvaljuje in prosi za nove darove na naslov blagajnika: Dr. Stanko Lapajne, dv. in sod. odv. na Dunaju, I. Bräunerstrasse 10.

Kuharica, večja v vsem gospodinjstvu in ki je že več let tako službovala, išče službe samo pri kakem gospodu duhovniku. — Naslov se izve pri upravi »Slovenca« pod števil. 514.

Ugodna služba

cerkovnika in organista

na slovenski meji na Koroškem. — Nastop lahko takoj. — Dobri Cecilijanci in samci imajo prednost. 513

Žurnijski urad v Skočidolu p. Podravlje, Koroško.

Razpisuje se služba

organista in cerkovnika

pri župni cerkvi v Ambrusu. - Službo je nastopiti o Sv. Juriju. - Podpisani župni urad daje natančneje podatke in sprejema priglasje.

Župni urad v Ambrusu, 13. feb. 1913.

511

Ivan Zavbl.

Nazadovanje katoličanstva v Avstriji.

Uradni podatki zadnjih 30 let kažejo, da razmerje katoličanov do drugih verstev v Avstriji dosledno pada, dočim protestantstvo pridobiva. To bo vsekakor posledica vsenemškega gibanja »Proč od Rima!«, kajti dognano je, da v plodovitosti protestanti daleč zaostajajo za katoliki in se torej ne sme hitreje naraščanje protestantov pripisovati naravnemu razvoju. Sledeči pregled kaže procentualno razmerje med različnimi verstvi pri zadnjih uradnih štetvah leta 1880., leta 1890., leta 1900. in leta 1910.:

verstva:	1880	1890	1900	1910
	%	%	%	%
rimsko-katoliki	79.90	79.23	79.00	78.85
grški katoliki	11.44	11.77	11.98	11.96
pravoslavni	2.22	2.28	2.32	2.33
protestanti	1.80	1.82	1.88	2.36
izraeliti	4.54	4.78	4.68	4.59
brezverci	0.015	0.018	0.024	0.073

Gospodarstvo.

g Oddaja čistokrvnih plemenskih bikov, kupljenih z državno podporo. Iz državne redne podpore, potem iz državne podpore, ki odpade na kranjsko deželo za povzdigo živinoreje glasom državnega zakona z dne 30. decembra leta 1909. za letošnje leto, in z deželno podporo se nakupi večje število plemenskih bikov, ki so za zboljšanje govedih na Kranjskem primerne, in sicer: a) plemenski biki simodolske pasme (rumeno belo lisasti z belo belo glavo), ki se oddajo samo v kraje ljubljanske okolice in na Notranjsko, kjer je ta pasma že vpeljana; b) plemenski biki sivkaste pasme (enobarvni, sivkasti ali rjavkasti), ki se oddajo samo na Dolenjsko in v ostale kraje na Notranjskem, in c) plemenski biki pingavske pasme (temnordeče lisasti), ki se oddajo samo na Gorenjsko. Nakup in oddajo teh plemenskih bikov s pomočjo omenjenih podpor zvršita po določilih zakona z dne 30. decembra 1909 po medsebojnem dogovoru deželni odbor kranjski in c. kr. kmetijska družba kranjska. Nakup plemenskih bikov iz redne državne podpore zvrši podpisani glavni odbor. Oddaja plemenskih bikov, nakupljenih iz državne podpore na podlagi zakona z dne 30. decembra 1909 in iz deželne podpore se pa vrši dogovorno z deželnim odborom. Vsak prosilec naj se zgleda le za bika tiste pasme, ki je dotični pokrajini primerna, oziroma kjer je že vpeljana. V prošnji se mora jasno povedati, za katere pasme plemenske živine prosilec prosi. Na prošnje za živali tistih pasem, ki niso primerne prosilčevi pokrajini, se kratkoma ne bo oziralo. Pri oddaji bikov plemenskih se bo oziralo tamkaj, kjer so živinorejske zadruga, v prvi vrsti na te, povsod drugod pa pri oddaji plemenskih bikov najprej na prošnje podružnic in županstev, in potem šele na zasebnike. Prošnje je vložiti za simodolske bika do 15. marca t. l., za bika drugih pasem do 31. marca t. l. pri glavnem odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Vsak prosilec za plemenskega bika mora v prošnji naznaniti, oziroma se zavezati: 1. da je pripravljen njemu prisojenega plemenskega bika sprejeti ob pravem času na oni postaji, ki bo določena, in sicer tistega, ki ga določi odbor; 2. da plača ob sprejemu bika polovico nakupnih stroškov, in sicer takoj, kajti na upanje se nobena žival nikomur ne izroči, in 3. da podpiše zavezno pismo, da se zaveže imeti prejetega bika toliko časa, dokler bo za plemo sposoben, najmanj pa dve leti, ravnati z njim po pravilih umne živinoreje in se tozadevno podvreči tudi nadzorstvu deželnega odbora. Kdor se ne drži vseh točk zaveznega pisma, ali komur po njegovi krivdi sprejeta žival pogine ali za plemo nesposobna postane, se zaveže povrniti ostalo polovico kupnine. Oni živinorejci, ki dobe plemenskega bika, kupljenega iz deželne ali državne podpore, dobe za vsak mesec, ki imajo bika čez dve leti, po 20 K nagrade, a morajo imeti bika najmanj štiri mesece čez dve leti. Ta nagrada se izplača le onim, ki pravilno in redno vodijo po zakonu predpisane skočne zapisnike, in sicer le za čas, ko se je bik resnično rabil za plemo. — V Ljubljani, 31. januarja 1913. — Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Iz slovanskega sveta.

Protialkoholno gibanje na Moravskem. Mlado protialkoholno gibanje na Moravskem je v Brnu obenem dve razstavi priredilo. Pri obeh razstavah gre prava zasluga zavodu za zdravljenje pi-

jancev v Velikih Kunčičah pod Radhoštem oziroma njega oskrbniku P. Konaříku ter zdravilišču dr. Simsa v Krči pri Pragi, ki sta obe razstavi omogočila s tem, da sta posodila omenjenim prireditvam nazornih predmetov, slik, diagramov itd., ki kažejo alkohol sam na sebi, obseg alkohola v opojnih pijačah ter posledice vživanja alkoholnih pijač. Iz česa delajo špirit in žganje. Nasledki alkoholizma, in sicer v npravnem, socialnem in narodnogospodarskem oziru. Vpliv alkoholizma na pijančevo telo (zlasti na jetra, ledvice in želodec). Duševne posledice alkoholizma (bolno živčevje itd.). Zakoni proti pijančevanju. Protialkoholno gibanje v Čehih in drugod. Zdravljenje pijancev. Literatura. Poseben oddelek na prvomenovani razstavi tvori ekspozicija zdravilnega zavoda v Kunčičah. Mimogrede omenjamo, da je v Kunčičah edini zavod svoje vrste v Avstriji, a v mali Švici jih imajo petnajst! Za razstavi se češko moravsko ljudstvo jako zanima. Obiskali so obe visoki posvetni in duhovni dostojanstveniki. Take razstave vplivajo z nepremagljivo silo na ljudstvo. In stoteri sad prirediteljem ne izostane.

Boj med židi in Poljaki v Varšavi. Pri zadnjih občinskih volitvah v Varšavi so zmagali židje, in tako je v njih roke prešla vlada največjega poljskega mesta. A to je spravilo Poljake pokoncu, da so začeli žide bojkotirati. Proti židom so nastopili naposed tudi liberalni listi. Razkačeni Poljaki so ustanovili celo poseben bojkotni dnevnik »Dwa Grosza«, ki je imel namah 42 000 naročnikov! Ta list stopa neusmiljeno židom na prste, odkriva njih goljufije, zakrivanje židovskih imen s krščanskimi itd. Bojkot židov v trgovini in kupčiji je vsakdanji govor doma, na ulici, v salonu, povsod. In reči se mora: Poljaki znajo izumiti sredstva, da se emancipirajo od židovskih krvososov. Poljaki so neizprosni nasprotniki židom in neumorni borilci proti njim. Ta splošen nastop poljskega ljudstva je židovsko nadlogo zadel v živo. Seveda židje se pri tem tešijo z nado, da je bojkot kot kopica zažgane slame, ki ugasne. A židje tudi bojkotirajo poljsko blago. Poljaki ne kupujejo pri židovskih branjevkah, židje pa ne dajejo kredita krščanskim trgovcem. Ali Poljaki so hitro ustanovili kreditni zavod za te krščanske trgovce. Židje so prestali hoditi v poljske kavarne, gledališča, Poljaki pa bojkotirajo židovsko podjetje »Skating-ring«. Poljske firme so odpovedale službo židovskim uslužbencem, židovski trgovci so pa isto ukrenili s polj. osebjem. Z eno besedo: boj se je vnel ter se bije na vsej črti. Onim nepopoljšljivim damam, ki še kupujejo pri židih, pripenjajo skrivaj poljski narodni kontrolorji listek: »Ta dama kupuje pri židih.«

: Naročite „Slovenca“ :

KNJIŽEVNI TRG.

Vojska na Balkanu. 9. sešitek je izšel in smo ga razposlali včeraj naročnikom. Če bi ga kak naročnik med tem še ne bil dobil, naj ga takoj reklamira na ondotnem poštnem uradu. — Sešitek nam živahno in zelo temeljito, pa vendar na kratko popisuje konec bitke pri Lozengradu in začetek bitke pri Lüle-Burgasu, katera je — kakor upamo — za vselej zapečatila usodo Turčije v Evropi. Tu imamo pred seboj vso zgodovino teh važnih bojev, sestavljeno od roke strokovnjaka in opisano pregledno in v prijetni zvezi. V časopisih smo brali svoj čas prava in napačna poročila vse vprek, razna domnevanja in ogibanja brez pravih direktiv in popolnoma točnih informacij; nikdar si nismo bili povsem gotovi, če je poročilo pristno ali ne. Zato bomo to zgodovino Balkanske vojske čitali še s toliko večjim zanimanjem in si bomo resnične dogodke še toliko lažje zapomnili. — Mnoge krasne slike ter zanesljivi in temeljiti sestavki pisateljev so zagotovili temu lepemu delu trajno privlačno moč in zgodovinsko, pa tudi zabavno, poučno in pripovedno vrednost. Dosedaj je izšlo devet sešitkov v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

Aleluja! Deset velikonočnih pesmi v čast Kristusu od smrti vstalemu. Za mešan zbor zložil Ant. Grum, regens chori pri sv. Jakobu v Ljubljani. Cena izvodu 1 K 20 vin. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Zvezek obsega kakor rečeno deset velikonočnih pesmi in spev Regina coeli. Oblike je majhne (žepna oblika), kar bo prav dobro služilo pevcem, ki pojo pri velikonočnih procesijah.

Velika noč je eden največjih praznikov, praznik poln veselja in radosti; morajo biti tudi napevi primerno veselega značaja, kakoršni so ti. — Vsi se odlikujejo po lepi melodiji in lahki harmonizaciji, so veseli in krepki.

Najlepša in najefektnejša v zbirki je brezdvomno zadnja, skladba Regina coeli laetere, ki ima na koncu vpleteno veličastno velikonočno alelujo. To da prazniku pravi značaj, skadbo samo pa še enkrat tako povzdigne.

Velikonočne praznike bomo letos izvanredno zgodaj obhajali. Zatorej naše cerkvene zборе na ravno kar izišle napeve opozarjamo, jih istim posebno priporočamo, da si jih nabavijo in pridno študirajo. O veselih velikonočnih praznikih jih bodo sigurno z lepimi vsepi proizvajali v čast Kristusu od smrti vstalemu. — Dobivajo se in naročajo v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenskega ulica 4
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Berganc, pripravljalnik: L. kir. odd. dež. boln.

Vdova

srednje starosti želi priti kakemu župniku za kuharico ali gospodinjo. Več pove gospa Lilleg v Krškem. 503

Vila

ob lepem sprehajališču, s solnčno lego, se pod ugodnimi pogoji proda. Vprašati je na Cesti na Rožnik št. 41. 408

Lepo stanovanje

s tremi sobami in pritliklinami (hodnik za snaženje), s porabo vrta se odda za majev termin na Poljanskem nasipu. — Vpraša se: Poljanski nasip št. 8, I. nadstropje. 456

Anton Petek
slikarski mojster
Ljubljana, Sv. Petra cesta 38 4171

Otvoril
sem popolnoma urejen
atelije za vsa zobozdravniška dela
Idrija, 1. svečana 1913.
Dr. B. Žizek
351 okrožni zdravnik

Sprejme se samostojen delavec cementnih izdelkov,

ki mora v izdelovanju stopnic, cementnih cevi in grobnih okvirjev izvežban biti. Zglasiti se je pri **R. JEGLIČU**, kamnoseškem mojstru v Kranju. 471

Obče priznana, na poseben način namočena

polenovka

(Stockfisch) se dobiva vedno pri tvrdki **Josip Pollak**, Ljubljana, Sv. Petra cesta 7.

NB. Da mi bode mogoče na veliki teden vsem postreči, prosim da se blagovolijo naročila vsaj en teden poprej rezervirati. 323

Išče se v kuhanju, gospodinjstvu, likanju in šivanju izvežbana mlajša

služkinja

prijetne zunanosti in lepega vedenja iz boljše hiše za samsko, boljše osebo. Več pove uprava »Slovenca« pod št. 411.

Št. 3422. 477

Razpis.

Za zgradbo kapnice z vsebino 250 m³ v vasi Smerje, polit. okraj Postojna na 14.287.44 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo enotnih cen proračuna naj se predlože do

8. marca t. l. ob 12. uri opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatenih z napisom: »Ponudba za prevzete gradbe kapnice v vasi Smerje.«

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji se dobe pri deželnem stavbnem uradu za znesek 1.50 K.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dne 12. februarja 1913.

Izgotovljene obleke
za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini
Ljubljana Pri Škofu zrav. škofije 2934